

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 119, ЧИСЛО 48, П'ЯТНИЦЯ, 30 ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ

1893

Vol. 119, No. 48, FRIDAY, NOVEMBER 30, 2012

\$1.00

Канада вшанувала пам'ять жертв Голодомору

Промовляє голова Канадсько-Української парламентської групи дружби, член Парляменту Роберт Сопук. (Фото: КУК)

ОТАВА. – 22 листопада Конгрес Українців Канади (КУК) у співпраці з Канадсько-Українською парламентською групою дружби та Посольством України в Канаді провели урочисте відзначення на Парляментському пагорбі 79-их роковин Голодомору в Україні 1932-1933 років – як частину Всеканадського тижня визнання Голодомору геноцидом українського народу.

Голодомор був одним з найжахливіших злочинів в історії людства, результатом навмисного плану Йосифа Сталіна підкорити українців і знищити українську націю. Понад 70 років радянський режим приховував правду і обдурював Захід в надії на те, що пам'ять про цю трагедію буде втрачена назавжди.

Службу Богу на Парляментському пагорбі провели о. д-р Петро Галадза з Інституту Митрополита Андрея Шептицького в Отаві, о.

Ігор Охрімчук з Українського православного собору Успіння Пресвятої Богородиці в Отаві і о. д-р Ігор Куташ з Української православної церкви св. Марії Одигітрії в Монреалі.

Президент КУК Павло Грод виступив від імені українсько-канадської громади, дякуючи урядові Канади та всім парламентаріям за їхню підтримку у визнанні Голодомору геноцидом.

„В Канаді ми стали свідками заяв про Голодомор у Парляменті Канади щодня протягом останніх трьох днів, на додаток до опублікованих заяв Прем'єр-міністра, Міністра закордонних справ та Міністра з питань громадянства та іміграції Канади, а також ряду членів Парляменту, які зробили заяви, присвячені цій трагедії. Крім того, протягом цього тижня більшість засобів масової інформації передавали постій-

(Закінчення на стор. 2)

Партія Регіонів зазіхає на однопартійну більшість

КИЇВ. – У Партії Регіонів заявляють, що майже всі мажоритарники вже написали заяву про вступ у їхню фракцію. Іншими словами, не відкидається, що в парламенті нового скликання депутатську більшість зможе зформувати одна політична партія.

Партія Регіонів докладє максимум зусиль для того, щоб якнайбільше депутатів серед самовисуванців написали заяву про вступ у їхню політичну силу. Створення однофракційної більшості означає, що провладна партія зможе без проблем приймати необхідні закони і швидко обрати свого речника.

У майбутній парламент Партія Регіонів провела за списками і мажоритарними округами 185 депутатів. Щоб зформувати більшість, необхідна підтримка ще 41 обранця. Мажоритарників-самовисуванців у „новій” Верховній Раді – 50 осіб.

„Майже 40 самовисуванців написали заяву про вступ у нашу фракцію, тому в новій Раді у нас буде одноосібна більшість. Закони зможемо приймати швидко і злагоджено”, – без тіні сумніву запевнив заступник голови парламентської фракції Партії Регіонів Михайло Чечетов, один з найзапекліших українофобів у Верховній Раді.

М. Чечетов стверджує, що самовисуванці писали заяви добровільно. Але назвати імена мажоритарників, які вже приєдналися до регіоналів, він не зміг. На запитання про те, чи надходила заява від нинішнього голови Верховної Ради Володимира Литвина, екс-Міністра з надзвичайних ситуацій Віктора Балоги і Міністра економіки Петра Порошенка, депутат теж відповідала не захотів.

При цьому багато політологів висловлюють сумнів щодо того, що Партії Регіонів вдасться зформувати однофракційну парламентську більшість. „Адже мажоритарники-самовисуванці просто так не поспішають приєднуватися до провладної партії.

Їх можна заманити в більшість двома методами. Перший – методом силового тиску. Але тоді люди, що увійшли таким чином у фракцію, затаять образу і у відповідальний момент можуть проголосувати так, як вважатимуть за необхідне. Другий – методом надання преференцій. Слід розуміти, що самовисуванці гарненько витратилися на виборчу кампанію і зараз хочуть не тільки відбити одразу гроші, але й заробити. А платити бюджет країни, щоб зацікавити людей?“. Цей той випадок, коли шкурка вичинки не варта”, – зазначив відомий політичний експерт Кость Бондаренко.

Нагадаємо, раніше голова Верховної Ради В. Литвин в інтерв'ю для „Фокусу” заявив, що з 50 депутатів-мажоритарників більш як половина вже написали заяву про входження у фракцію Партії Регіонів.

(„Кореспондент“)

Українське питання розділило Європу

СТРАСБУРГ, Франція. – Європа розділилась щодо того, чи потрібно підписувати з Україною угоду про асоціацію. Про це пише страсбурзьке видання „The EUobserver” з посиланням на різні джерела.

Так, за даними видання, за підписання Угоди про асоціацію висловлюються Чехія, Литва, Польща та Словаччина. Вони хочуть підписати угоду про асоціацію на саміті у Вільнюсі восени 2013 року.

„Ми не розглядаємо (договір) як подарунок для українського уряду, але більше як спосіб відкриття перспектив для українських громадян та запровадження європейського порядку денного для українського керівництва”, – заявив високопоставлений дипломат з однієї з чотирьох країн.

Водночас чотири країни – Швеція, Фінляндія, Данія та Голандія – вважають, що Угода про асоціацію має бути заморожена піс-

ля того, як „він (Президент Віктор Янукович) посадив за ґрати політичних опонентів” та провів вибори на свою користь.

Ця група країн на засіданні ради міністрів в грудні плянує висунути жорстку вимогу для угоди – свободу екс-прем'єрові Юлії Тимошенко та реформу судової системи.

Деякі з них схильні до скасування візиту Президента В. Януковича до Брюсселю на зустріч „Україна-ЕС” у лютому-березні 2013 року.

„Ми розчаровані українським керівництвом... воно досі не виконало вимог, які були висунуті. Я не думаю, що саміт буде доцільним в цей час”, – сказав скандинавський дипломат.

Зі свого боку, Франція та Великобританія покищо підтримують переговори на низькому рівні, а Німеччина ще не визначилась з цим.

(„Українська правда“)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Підняли першу частину арки укриття

ЧОРНОБИЛЬ. — 24 листопада на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) підняли першу частину східної арки об'єкту „Укриття“, повідомляє офіційний сайт ЧАЕС. Усього для східної частини арки буде піднята за три рази. „До першого підймання арки був виконаний величезний обсяг підготовчих робіт. Здійснена очистка території від дерев, чагарників і будівельного сміття після демонтажу будівель і споруд“, – йдеться в повідомленні. Роботи зі зведення арки над зруйнованим четвертим енергоблоком електростанції розпочалися 26 квітня, в 26-ту річницю аварії на ЧАЕС. Арку, площею у чотири футбольних поля і висотою в 120 метрів, зберуть на майданчику біля станції, а потім насунуть на старий саркофаг. (Bi-Bi-Ci)

■ Павличко: „Справа в тому, що ми – раби“

КИЇВ. — Українці повинні розуміти, що або вони вийдуть, і будуть боротися як нація за свою свободу і державу, або будуть тонути. Про це 23 листопада заявив громадський діяч, поет Дмитро Павличко. „Я дуже сподіваюся на нові опозиційні сили, які покажуть приклад єдності, бо зараз кажуть, що всі будуть розколені через майбутні президентські вибори“, – зазначив він. „Наші нинішні опозиційні провідники повинні об'єднатися настільки, щоб ми повірили в те, що між ними немає жодного роздору. Якщо вони вийдуть на Майдан, то я перший вийду за ними“, – сказав Д. Павличко. Він зазначив, що парламентські вибори були тотально фальсифіковані, адже опозиційні сили повинні були виграти. „Справа не у Вікторів Януковичеві, а в тому, що ми довго були в неволі і в нас глибоко увійшов страх влади. Ми – раби. Ми повинні розуміти, або ми вийдемо і будемо боротися як нація за свою свободу і державу, не боячись нічого, або будемо тонути“, – сказав Д. Павличко. („Українська правда“)

■ Є 223 заяви про вступ до фракції ПР

КИЇВ. — Провідник парламентської фракції Партії Регіонів Олександр Єфремов заявив про наявність заяв 223 депутатів про вступ до фракції його партії. Як зізнався О. Єфремов, він розраховував, що Партія Регіонів одержить більше депутатських мандатів, ніж має, у зв'язку з чим „сьогодні ведеться робота з формування більшості“. Багато у чому вона залежить від мажоритарних кандидатів, які ще не визначилися, – додав він. У парламенті буде 230 депутатів Партії Регіонів, але цього замало. За словами провідника фракції, те, якою буде більшість, покаже вже перше голосування в залі Верховної Ради, наприклад, при формуванні Кабінету міністрів або за посаду голови уряду. „На сьогодні у нас покищо є заяви 223 депутатів про вступ до нашої фракції. Робота триває“, – заявив О. Єфремов. (УНІАН)

■ Не будуть створювати ніяких альянсів

КИЇВ. — Фракція Комуністичної партії України (КПУ) не буде створювати стратегічних альянсів у новому парламенті. Про це заявив 25 листопада провідник КПУ Петро Симоненко. „Стратегічних альянсів в цьому складі парламенту у КПУ не може бути ні з ким“, – сказав він. „Вступати до коаліції або підписувати якісь договори про створення у Верховній Раді більшості ми не маємо наміру“, – підкреслив провідник КПУ. При цьому П. Симоненко зазначив, що „для комуністів абсолютно неприйнятні будь-які, навіть тактичні, альянси з неофашистами з соціал-націоналістичної „Свободи“. Він також зазначив, що до пропозиції Прем'єра Миколи Азарова про формування „великої коаліції“ для подолання наслідків світової економічної кризи КПУ ставиться „як до політичного піяру глави уряду і партії влади в цілому. Будь-яка коаліція повинна створюватися під конкретну програму дій, яку поділяють усі її учасники. Подібної програми – як саме, за допомогою яких заходів і механізмів Прем'єр Микола Азаров пропонує протистояти економічній кризі – представлено не було. Таким чином, відсутня основа для предметної розмови“, – сказав П. Симоненко. („Голос Америки“)

В Києві відбувся благодійний бенкет на підтримку Українського Католицького Університету

КИЇВ. – Близько 200 політиків, підприємців, діячів культури 17 листопада взяли участь у благодійному бенкеті, організованому для підтримання нових академічних програм та розбудови Українського Католицького Університету (УКУ). Учасники бенкету в готелі „Інтерконтинентал“ задекларували на розвиток УКУ понад 1 млн. грн.

Гостей бенкету вітав Архієпископ-емерит Любомир Гузар. Він сказав: „Український Католицький Університет – це унікальна інституція: він дбає про виховання еліти, яка служитиме Церкві та державі“.

Перший проректор УКУ Тарас Добко наголосив, що університет є недержавним вищим навчальним закладом, і його діяльність спирається на довіру тих людей, для яких важливим є формування істинних цінностей.

Під час бенкету відбувся традиційний „тихий авкціон“, на якому були представлені твори загальноновизнаних майстрів українського мистецтва і провідних молодих художників. Серед них – Антон Кашшай, Яків Гніздовський, Михайло Демцю, Борис Буряк, Микола Малишко, Сергій Якутович, Тіберій Сільваши, Ігор Янович, Анна Криволапа та інші. Яскравим закінченням авкціону стало оголошення про дарунок для музейної колекції УКУ живописної роботи учасника почесного комітету Благодійного бенкету Анатолія Криволапа.

Відбулася також лотерія, лоти для якої надали приватні особи і посольства Польщі, Угорщини, Латвії, Бельгії, Австрії, Канади, США та інших держав. Ексклюзивний лот – авто „Saturn Sky“ придбав один з гостей вечора за 270 тис. грн.

Письменниця Оксана Забужко, яка входить до почесного комітету Благодійного бенкету, зазначила: „УКУ для мене – це, либонь, єдиний університет в Україні, який розуміє, що якісна освіта – це передання не знань, а цінностей, любови та правди“.

Прес-служба УКУ

Почесні гості бенкету з Архієпископом-емеритом Любомиром Гузаром.

Канада вшанувала...

(Закінчення зі стор. 1)

ні новини, і багато шкільних рад по всій Канаді провели вшанування пам'яті жертв Голодомору, – сказав П. Грод. – Від імені українсько-канадської спільноти я дякую і вітаю Прем'єр-міністра Канади Стівена Гарпера, парламентаріїв Канади і всіх канадців за їхню рішучість у справі винесення питання про визнання Голодомору геноцидом на перший плян в Канаді та в Україні“.

У відзначенні взяли участь багато міністрів і членів Парляменту, включно з міністром Пітером Вен Лоаном, парламентським секретарем Едом Комарницьким, головою Канадсько-Української парламентської групи дружби, членом Парляменту Робертом Сопуком, який того вечора виконував обов'язки ведучого церемонії.

Під час урочистого відзначення виступили Марко Шевченко – повірений у справах Посольства України в Канаді, члени Парляменту Джеймс Безан, Тед Опіц, Кевін Ламуру, Александрін Латендрес, П. Грод, очевидець Голодомору д-р Юлія Войчишин і Марта Ткачишин з Національного бюро КУК.

Спеціальна промова свідка Голодомору д-ра Ю. Войчишин змалювала присутнім чітку картину жахливих подій 1932-1933 років. Вона переповіла свої дитячі враження від пережитого під час Голодомору, а також страху, викликаного голодом у її сім'ї та в сільській громаді. Майкл Пол Сенков зачитав вітання від Сенатора Райнел Андрейчук.

Були присутні члени Парляменту Лорі Хоун, Лоуренс Тоет і Марк Варава. Українську громаду представляли Микола Біланюк – голова КУК Отави, Рон Соробей з Українсько-Канадського товариства професіоналів та підприємців, Адріана Бунак-Вілсон – голова Ліги українських католицьких жінок, Маріка Путько – представник КУК Квебек, Богдан Шумський – голова парафії Українського православно-католицького собору в Отаві, Корнел Попик від „Лицарів Колумба“, відділ св. Івана Хрестителя; Роман Грубий від відділу Українських національних організацій в Отаві-Іатіно.

На вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду хвилиною мовчання були запалені свічки. Відзначення завершилось зачитанням імен кількох жертв, які загинули під час Голодомору.

Свідок Голодомору д-р Юлія Войчишин (в центрі) під час вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Біометричні пашпорти – на добро чи на зло?

Петро Часто

20 листопада Верховна Рада остаточно ухвалила закон про запровадження в Україні біометричних пашпортів. Можливі два погляди на цю подію – льояльний і опонуючий. Аргументи на користь першого: біометрика – це веління часу, в якому все тонше технологічні досягнення дістають практичне застосування в житті суспільства і покликані полегшувати людське життя. Зокрема й особливо – під час перетину кордону в іншу європейську країну.

Такою була одна з найважливіших умов Європейського союзу перед Україною: хочете спрощення візового режиму – запроваджуйте біометричні пашпорти для своїх громадян. Ніби все логічно: головний ідентифікаційний документ у своєму електронному варіанті міститиме ті неповторні дані про особу, котрі відрізняють її від кожної іншої особи – відрізняють на рівні самого геному. І відрізнити, мусимо погодитися, треба, якщо взяти до уваги тяжку і ледве чи розв'язну проблему тероризму.

Чому ж цей закон викликав такі голосні протести, спричинив різні підозри і ледве не загальну недовіру в українському суспільстві? Тому що воно не дозріло до розуміння переваг технологічного прогресу? Ні, – тому що в руках теперішньої влади кожен закон, поданий у гарній обгорці, своїм змістом спрямований не на полегшення, а на ускладнення і погіршення життя українців.

Підозри стосуються вже самого часу, обраного на схвалення Верховною Радою 2 жовтня закону „Про Єдиний державний демографічний реєстр“, який передбачає запровадження біометричних пашпортів. Вся увага суспільства у той період концентрувалася на парламентських виборах, і „регіонали“ цим спритно скористалися. Тверезість і пильність, як і належить, зберегли Українські Церкви, й коли Митрополит Української Православної Церкви Володимир (Сабодан) закликав Віктора Януковича застосувати щодо „біометричної диверсії“ право вето, Президент, відчувши серйозний опір, та ще й з боку „своїх“ Церкви, повернув текст закону в парламент з власними зауваженнями і поправками.

17 жовтня під час зустрічі з керівниками Церков і релігійних організацій країни В. Янукович запевняв їх, що його поправки дозволять уникнути найменших зазіхань на свободу людини і її право на приватність ідентифікаційного життя. „Нічого такого, як от зашивання якихось „чипів“ в тіло людини, ніхто не пропонував і не пропонуватиме“, – заспокоював авторитетних присутніх Президент.

Насправді новий закон загрожує свободі, зокрема релігійній, і без зашивання „чипів“. І загрожує й після „поправок“ В. Януковича, оскільки вони стосуються другорядних, а не найболючіших питань. Та й лукавить Президент, обіцяючи людям, які з релігійних міркувань мають намір відмовитися від внесення персональної інформації до електронного носія: мовляв, Кабінет Міністрів випрацює окрему процедуру видання документів без такого носія. Насправді „окрема проце-

дура“ неможлива в принципі, бо „Єдиний державний демографічний реєстр“ передбачає збирання персональних даних, в тому числі біометричних, з усіх без винятку громадян країни.

Кому ж найбільше вигідний цей закон? Очевидно, приватному концерну „ЕДАПС“ і одному з його власників, депутатів від Партії Регіонів Василеві Грицакові, який активно лобював схвальне голосування у Верховній Раді. Чи нема тут підстав для підозри: приватна компанія „ЕДАПС“ є тим єдиним в Україні центром, де збиратимуться і оброблятимуться персональні дані про кожного громадянина країни. Крім усього, це ще й фінансова пастка: вартість біометричного пашпорта перевищуватиме 700 грн. „Насправді цей закон – не про пашпорти, це ще один спосіб легально відбирати від нас ще більше грошей“, – сумно жартує в „Українській правді“ молодий політолог Єгор Соболев.

Не веселіше виглядає цей закон в оцінці голови Української Гельсінкської Спілки Євгена Захарова: „Дозвіл збирати дані в єдиний банк реєстру, не питаючи згоди особи, – це можливість стежити за людьми без врахування їхньої волі. Всупереч Конституції, у законі закладено тотальне порушення права людини на приватність“.

„Створення єдиного реєстру даних на кожного громадянина не відповідає конвенції щодо захисту персональних даних. Такого реєстру немає в жодній цивілізованій країні. Такий реєстр є вершиною антидемократичності і втручання в приватне життя громадян. Важко собі уявити, що станеться, якщо доступ до такого реєстру одержить спецслужба іншої держави або якінебудь шахраї. Цей закон не тільки має бути ветоований, але і скасований. Він є концептуально неприйнятним“, – вважає експерт Українського Центру політико-правових реформ Віктор Тимошук.

Тому серед безлічі коментарів і відгуків на цей сумнівний закон немало й таких, що розповсюджують різні зайві страхи. Один подібний відгук в „Українській правді“: „Не важливо, дорого чи дешево буде коштувати той пашпорт. Люди, дивіться у майбутнє – після метричних документів впровадять єдині електронні карти, а далі – черга за „чіпами“ Як би це дивно не звучало, але для тих хто змінить документи з паперових на електронні, назад дороги вже не буде. Ви гоніться за прогресом, тож не нарікайте, якщо на вашому тілі з'явиться штрих-код...“.

Ще один експерт, відомий український політолог Віктор Небоженко радить не перебільшувати небезпеку закону про біометричні пашпорти, але й не применшувати цієї небезпеки: „Україна ще не готова до такого документу, хоч в Європі так робиться. Але там же не корумпована система державного обліку. На Заході до цього йшли 50 років, а не чотири роки і на користь якоїсь однієї приватної фірми. Ці бази даних в наших умовах стануть частиною маніпуляцій на виборах, будуть продаватися різним маркетинговим службам, тому турбуватися є дуже багато підстав“.

Відкрите запитання: чи новий склад Верховної Ради змусить владу „регіоналів“ турбуватися долею свого народу і долею України?

Присвоєно звання Праведника світу

Євген Цимбалюк

БАТЬКІВ, Рівненська область. – До села надійшла звістка про присвоєння звання Праведника світу („Справедливі серед народів світу“) 77-річній Ганні Кухарук. У 1943 році вона знайшла у житньому полі трирічну єврейську дівчинку, матір та сестру якої убили гітлерівці. Батьки Ганні – Данило та Марія Романюки – прийняли сироту.

У воєнний час вони мешкали у селі Малі Гаї біля Радивилова, мали п'ятеро власних дітей, а шостою дитиною для них стала знайдена дівчинка. Привели її у дім, нагодували і залишили – на довгих три роки. За цей час до них тричі навідувалися гітлерівці. Віра, як назвали дитя, ховалася під ліжком.

У повоєнний час у Віри (по-справжньому – Броні) знайшла рідня, яка забрала її в Ізраїль. Коли вона підросла, то спробувала віднайти

своїх рятівників. Потім за цю справу взявся її син, який дізнався, що у музеї є касета, на якій розповідається про врятованих єврейських дітей. Одна з історій, записаних на касету, стосувалася саме Броні та Романюків.

При врученні відзнаки Праведника світу 7 листопада відбулася зустріч Ганні Кухарук і Броні, котра приїхала в Україну висловити вдячність рятівникам.

Ганна Кухарук з відзнакою і дипломом Праведника світу.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Закон про всеукраїнський референдум

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович підписав закон про всеукраїнський референдум, йдеться у повідомленні, опублікованому 27 листопада на сайті Президента. 6 листопада Верховна Рада ухвалила в цілому закон „Про всеукраїнський референдум“. Депутати від опозиції Сергій Сас та Микола Томенко пропонували скасувати це рішення парламенту як таке, що прийняте з грубим порушенням Конституції та регламенту, однак, Верховна Рада відмовилася підтримати їхній проект постанови. Закон передбачає, що всеукраїнський референдум є однією з форм безпосередньої демократії в Україні, способом здійснення влади безпосередньо українським народом. Предметом всеукраїнського референдуму можуть бути будь-які питання за винятком тих, вирішення яких не допускається Конституцією, законами України. (Bi-Bi-Ci)

■ Україна та Данія підписали нову угоду

КИЇВ. — Між Міністерствами оборони України та Королівством Данія підписано Меморандум про співпрацю у сфері авіаційних перевезень та Технічну угоду щодо проведення акції „Північний сокіл-2013“. Як повідомили у Департаменті преси та зв'язків Міністерства оборони України, документи підписали 27 листопада в Києві Перший заступник міністра оборони України Олександр Олійник та Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Данія в Україні Мікаель Борґ-Гансен. О. Олійник висловив впевненість у подальшому успішному розвитку „Північного сокола“ та наголосив, що Україна і Данія мають багато спільних галузей для подальшого співробітництва, що становлять обопільний інтерес. „Не маю жодних сумнівів відносно подальшого успішного розвитку двостороннього співробітництва України та Королівства Данія за всіма напрямками: у військово-політичній, військовій та військово-технічній галузі, оскільки вже протягом багатьох років Данія є нашим надійним партнером“, – сказав він. У свою чергу, М. Борґ-Гансен підтвердив дуже тісну співпрацю оборонних відомств України і Данії, зокрема повітряних сил двох держав. Він сказав, що не бачить жодних перешкод у виконанні дуже потрібної та водночас складної місії – „Північного сокола-2013“. (УНІАН)

■ Проти податку при обміні валюти

КИЇВ. — Лише 3 відс. осіб, які проголосували на веб-сторінці „Голосу Америки“ готові платити 15 відс. податок при обміні валюти. Переважна більшість – 96 відс. – відповіли, що не підтримують цього кроку уряду. І 1 відс. поки не визначився з думкою з цього приводу. Минулого тижня представник Партії Регіонів Віталій Хомутиннік вніс на розгляд Верховної Ради України законопроект, який передбачав додатковий податок для фізичних осіб у розмірі 15 відс. з продажу чужоземної валюти. Подібна ініціатива, яку підтримує Національний Банк, викликала хвилю обурення в українських громадян. Під тиском суспільства і опозиції, розгляд законопроекту відклали. Не виключено, що наступного року Верховна Рада, вже у новому складі, може до нього повернутися. У зв'язку з цим у рамках традиційної рубрики „Тема Тижня“, „Голосу Америки“ запитав глядачів, „Чи підтримуєте ви останні кроки уряду щодо регулювання продажу валюти?“. Можливе введення 15-відс. податку на обмін валюти – викликало обурення користувачів мережі „Facebook“, які протягом тижня лишали коментарі на сторінці „Час-Тайм“ у соціальній мережі „Фейсбук“. („Голосу Америки“)

■ Зросла середня платня в Україні

КИЇВ. — У жовтні 2012 року середня заробітна плата зросла порівняно з вереснем на 1.5 відс., або на 46 грн. до 3,110 грн. на місяць, повідомила 26 листопада Державна служба статистики. Найвищий рівень платень зареєстрований у Києві, де середня плата становила 4,688 грн. на місяць. Найнижчий рівень занотований у Тернопільській області, де середня платня становила 2,266 грн. на місяць. Раніше повідомлялося, що у вересні середня заробітна плата понизилася порівняно з серпнем на 0.3 відс., або на 9 грн. до 3,064 грн. на місяць. (Bi-Bi-Ci)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Б. Обама – про Китай і Японію

ПНОМ-ПЕНЬ, Камбоджа. — Завершуючи своє турне країнами Південно-Східної Азії, Президент США Барак Обама назвав американсько-китайські взаємини „конструктивними“ та ґрунтованими на принципах співробітництва. Під час зустрічі з головою Державної ради Китаю Вень Цзябао, яка відбулася за лаштунками зустрічі Асоціації держав Південно-Східної Азії (англ. Association of Southeast Asian Nations, ASEAN, АСЕАН). Б. Обама заявив, що Вашингтон і Пекінові слід разом працювати для добра глобальної економіки. Це, мабуть, остання офіційна зустріч Б. Обами з китайським прем'єром, який у найближчому майбутньому залишає цю посаду. Вень Цзябао також наголосив на важливості американсько-китайських взаємин. АСЕАН – це геополітична та економічна міжнародна організація, до якої входять 10 країн, розташованих в Південно-Східній Азії. 20 листопада Президент Б. Обама також провів переговори з прем'єр-міністром Японії Йосіхіко Нодою. Між Японією і Китаєм точиться гостра територіальна суперечка навколо безлюдного острівного архіпелагу. У ході триденної поїздки Президент Б. Обама також відвідав Таїланд та Бірму. („Голос Америки“)

■ Лікарі не винні у смерті І. Дем'янюка

ТРАВНШТАЙН, Баварія. — Прокуратура німецького міста Травнштайн (федеральна земля Баварія) припинила слідство за фактом скарги родичів Івана Дем'янюка, засудженого за нацистські злочини, які звинуватили у його смерті місцевих лікарів. Про це 28 листопада заявив речник прокуратури Бернд Маґіра. „Звинувачення родичів, які вважають, що І. Дем'янюк нібито помер у будинку для людей старшого віку у Баварії від неправильного лікування, виявилися безпідставними“, – сказав він. У червні цього року родичі І. Дем'янюка звинуватили у його смерті медичний персонал того будинку, де той помер у березні, і подали відповідну скаргу до місцевої прокуратури. На їхню думку, лікарі не повинні були давати 91-річному хворому знеболюючі ліки „Новальгін“. Торік мюнхенський суд засудив І. Дем'янюка до п'яти років ув'язнення за причетність до страти 28 тис. євреїв у концтаборі Собібор у 1943 році, проте вирок не встиг набути чинності, оскільки звинувачений помер. („Українформ“)

■ Палестинці сподіваються на перемир'я

ГАЗА. — Перемир'я з Ізраїлем дало можливість палестинським рибалкам вийти у море. Вперше за понад тиждень. Ізраїль жорстко контролює, як далеко у море можуть відходити палестинські човни. Ізраїль застосував бльокаду Сектору Гази 5 років тому, після того, як до влади там прийшов „Гамас“. Відповідно до умов перемир'я, палестинські рибалки тепер мають змогу віддалятися від берега на відстань до 10 кілометрів – вдвічі дальше, ніж раніше. Бомбардування зруйнувало будівлю риболовецького кооперативу та адміністрацію порту. Відновити їх немає за що. Після встановлення перемир'я Ізраїль також дозволив палестинським фермерам повернутися на свої землі. На час конфлікту двокілометрова смуга вздовж кордону з Ізраїлем була оголошена військовою зоною. Ізраїльська армія погрожувала стріляти в кожного без попередження. Ця заборонена для доступу територія складала чверть усіх сільськогосподарських земель Сектора Гази. Аналітик Мхаймар Абусада каже, що однією з умов „Гамасу“ у переговорах про перемир'я було зняття блокади з Сектора Гази: „Це одна з основних умов „Гамасу“. У довготривалій перспективі „Гамас“ сподівається, що йому вдасться повністю зняти ізоляцію, і бльокада більше не повториться“. Ізраїль наполягає, що зніме бльокаду, якщо „Гамас“ припинить нелегально доставляти у Газу зброю. Зважаючи на минулий досвід, багато ізраїльтян сумніваються, що це можливо. Але це не заважає людям по обидва боки кордону сподіватися, що мирна угода – надовго, і сторони будуть дотримуватися взятих на себе зобов'язань. („Голос Америки“)

Табачник проти Азарова?

Діяна Дуцик

КИЇВ. – Боротьба за закон про вищу освіту в Україні триває. Журналісти уже не раз писали про конфлікт між Міністерством освіти, зокрема міністром Дмитром Табачником та робочою групою з доопрацювання урядового законопроекту „Про вищу освіту“, створеною Прем'єр-міністром Миколою Азаровим. Д. Табачник ніяк не може змиритися з тим, що М. Азаров фактично „зарубав“ його концепцію реформування вищої освіти.

І ось свіжі новини. Не можу пройти повз них. Цю інформацію прочитала у колеги Ані Яценко у Facebook. Ось дослівно: „В той час, як під керівництвом Сергія Тігіпка (за дорученням М. Азарова) відбуваються регулярні засідання робочої групи щодо законопроекту про вищу освіту (робота вийшла на фінішну пряму, узгоджуються всі висунуті пропозиції та зауваження), Д. Табачник в обхід М. Азарова підготував два покищо „секретні“ документи.

Перший – лист від ректорів-героїв України до М. Азарова з гострою і безпідставною критикою законопроекту робочої групи (яку очолює Михайло Згуровський). Мета листа – торпедувати законопроект, який нарешті ґрунтується на ідеї університетської автономії і передбачає створення в Україні якісних, конкурентоздатних (на міжнародній арені) університетів. У листі ректори зокрема скаржаться, що їх не долучили до робочої групи. Хоча увійти до неї мали змогу всі охочі. І цією можливістю скористалися керівники і викладачі багатьох українських університетів, представники Національної Академії Наук України, студентські організації, профспілки і всі зацікавлені. (До речі, ця робоча група розглянула понад 4,000 пропозицій до законопроекту).

Слід відзначити, що підписанти-герої не знайомі зі змістом законопроекту.

Другий документ – проект постанови Кабінету міністрів про реформування Державної акредитаційної комісії (ДАК). Він вже пройшов всі необхідні візування в уряді. Ця нова структура, покликана замінити ДАК, залишатиметься під впливом Д. Табачника і діятиме на госпрозрахунковій чи навіть комерційній основі.

Між іншим, законопроект робочої групи передбачає створення Національної агенції з якості, яка б була професійно незалежною як і від Міністерства освіти, так і від політичних чи підприємницьких впливів. Ця агенція мала б виконувати функції ліцензування, акредитації та надання наукових ступенів. Але для Д. Табачника важливо зберегти авторитарні функції міністерства.

Парадокс полягає в тому, що кілька тижнів тому концепція законопроекту про вищу освіту робочої групи була схвалена на засіданні уряду. Тобто дії Д. Табачника спрямовані фактично проти позиції Кабінету міністрів.

А за моєю інформацією, серед „ректорів-героїв“, як їх називає А. Яценко, які підтримали Д. Табачника – ректори Київського національного університету Леонід Губерський, Харківського національного університету ім. Василя Каразіна – Віль Бакіров, Острозької академії – Ігор Пасічник, Київського національно-економічного університету – Анатолій Павленко.

Очевидно, тепер доля цього проекту закону про вищу освіту значною мірою залежатиме від М. Азарова. Але також і від освітньої громадськості. Вдалося ж минулого разу не допустити „змін“ від Д. Табачника.

Діяна Дуцик – заступник директора Могиланської школи журналістики.

У дітей Казахстану почався новий навчальний рік

Денис Богдан

ПАВЛОДАР, Казахстан. – 7 жовтня розпочався новий навчальний рік у Павлодарській школі національного відродження ім. Каната Даржуманова. Уже 12-ий рік цей навчальний заклад відкрив свої двері перед учнями, але вперше на школі красувалася мармурова дошка, з якої було видно, що школа має ім'я К. Даржуманова, який помер п'ять років тому.

Його по праву можна назвати першим будівничим обласної Асамблеї народів Казахстану. Він був ініціатором створення першої в Казахстані школи національного відродження і доклав чимало зусиль для її розбудови.

Сьогодні під одним дахом навчаються понад 500 учнів з числа представників 25 націй і народностей. Саме про це говорили на урочистій лінійці заступник голови обласної Асамблеї народу Казахстану Сейсембай Жетписбаєв,

директор школи Єрбол Айткулов, представники обласного управління розвитку мов департаменту освіти, учні та їхні батьки.

Потім учні українського відділення школи зібралися у світлиці товариства – українському музеї.

У цьому році в українському відділенні навчаються діти двох клас (молодша і старша групи), котрі вивчають українську мову і літературу, звичаї, традиції українського народу, вчать гри на бандурі, разом 65 хлопчиків та дівчаток.

Заступник голови українського товариства Антоніна Маслій привітала учнів, вчителів та батьків з початком навчального року. Вчителька Галина Григоріяді та заступник голови українського товариства Денис Богдан розповіли дітям про герб, прапор, гімн Республіки Казахстан, про повагу кожного казахстанця до цих символів.

(Закінчення на стор. 5)

Учні українського відділення Школи національного відродження у Павлодарі, Казахстан. (Фото: Інна Парисса)

ТОЧКА ЗОРУ

За старими радянськими методами...

За тиждень до парламентських виборів в Україні в українській столиці сталася нібито дургорядна, як на передвиборну ситуацію, подія: раптово зник російський опозиціонер Леонід Розважжаєв, який мав намір просити в Україні політичного притулку. З цієї причини його серед білого дня викрали російські спецслужби, безборонно діючи на території сусідньої, формально суверенної Української держави. Тобто це та подія, котра варта пильної уваги і серйозного обговорення. Нижче пропонуємо нашим читачам статтю голови вченої ради Центру досліджень визвольного руху Володимира В'ятровича з приводу цього випадку.

Серед бурхливих передвиборних буднів у стрічку новин раптом потрапила подія, яка нібито не стосувалася України і вже зовсім не стосувалася виборів. У Києві зник російський опозиціонер Леонід Розважжаєв, якого напередодні звинуватили у підготуванні антидержавних акцій в Росії. Як виявилось згодом, росіянина викрали і повернули додому нащадки „доблесних“ чекістів.

Можливо, ця подія не була варта надто великої уваги українців, особливо перед важливими для долі країни виборами, якби викрадення російського дисидента не відбулося в українській столиці.

Самозрозуміло, такі дії російських спецслужб дуже нагадують почерк сумнозвісного КГБ. Затримання неугодної владі в іншій країні діяча при спробі втечі від її довгих рук, викрадення і повернення на батьківщину, допит і тортури, зізнання і гучний процес. Це – елементи клясичного сценарію, майже всі з яких присутні у випадку з Л. Розважжаєвим. Покищо бракує тільки „процесу століття“, який не лише пролле світло на деталі страшної змови, але й завершиться суворим, „за законами революційного часу“, вироком.

Це затримання є лише однією з цілої низки подій у сусідній країні, які підтверджують, що в Росії усвідомлено за реабілітацією радянського минулого намагаються активно використовувати радянські методи у сьогоденні.

Схоже, російський Президент Володимир Путін після впевненої перемоги на виборах, яка забезпечила йому ще багато років перебування біля керма, вирішив присвятити свої зусилля ліквідації наслідків „найбільшої геополітичної катастрофи“ минулого століття, як він назвав розпад Радянського Союзу і відновлення незалежної Української держави.

Але у зв'язку з цим випадком лякає не тільки ситуація в Росії. Він дуже чітко показав і становище в Українській державі: спецслужби України (фінансова підтримка яких з боку влади – тобто з кишень платників податків – постійно зростає) не здатні завадити діяльності на українській терито-

рії агентів іншої держави.

Людину, яка щойно написала заяву щодо надання політичного притулку, спокійно викрадають і непомітно для всіх українських силових органів – Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Служби закордонної розвідки, Прикордонної служби – вивозять із нашої країни. Як з'ясувалося згодом, дуже „непомітним“ чином – спеціально приготовленим літаком.

Тут знову напрошується історична аналогія – так спокійно радянські спецслужби могли діяти тільки на окупованих СРСР територіях.

Саме з окупованого Відня в 1947 році викрали австрійського князя Вільгельма фон Габсбурга, відомого симпатика та активіста українського національного руху, більш знаного у нас під іменем Василь Вишиваний.

З зайнятої совєтами Праги тоді ж, у 1947-му, радянські спецслужби викрали і відомого діяча Організації Українських Націоналістів Володимира Горбова. Перший з них помер у Лук'янівській в'язниці, а другий відбув багаторічне ув'язнення у сталінських конццентрах. Таких випадків з участю КГБ та НКВД було чимало.

На інших територіях, де радянські спецслужби не почувалися так упевнено, їхні агенти ліквідували своїх ворогів. Найвідомішими для українського читача є приклади вбивства в Мюнхені діяча ОУН Лева Ребета (1957 рік) та Степана Бандери (два роки після цього).

З сучасної російської історії, яка підтверджує, що в діяльності її спецслужб мало що змінилося з радянських часів, можна згадати вбивство Олександра Литвиненка у Лондоні.

Отже, сучасні російські спецслужби почувуються на українській території так само спокійно, як радянські – на окупованих теренах.

Звичайно, на вулицях Києва та інших українських міст немає танків, тут не розгортаються гарнізони чужих військ. Наразі для утримання контролю над країною досить того, щоб вископоставлені мешканці вулиць Банкової, Грушевського та Володимирської просто не помічали деяких „дружніх“ кроків з боку сусідньої держави.

АМЕРИКА І СВІТ

Жителям в Англії загрожують повені

ЛОНДОН. — Впродовж ночі 27 листопада на півночі Англії та Валії тривали зливи, і є побоювання, що просякнутий водою ґрунт сприятиме подальшому зростанню рівня води. Жителі майже 500 будинків на півночі британської Валії отримали рекомендацію залишити свої помешкання по тому, як ріка Елві вийшла з берегів. За прогнозами, у багатьох районах Англії і Валії досі лишається загроза повені. На вихідних дощі призвели до затоплення південного заходу Англії. У містечку Сейнт-Есаф, що у Валії, вода, рівень якої сягає 60-90 см. вже залила близько 100 будинків. Пожежним бригадам за допомогою надувних човнів довелося рятувати деяких жителів, які не могли вибратися з власних будинків. „Ми не отримували жодних повідомлень про людей, які зустрілися з серйозними труднощами, та все ж опинитися затопленим у власному будинку – досвід не з приємних“, – каже інспектор Марк Девіс з поліції Північної Валії. Британське агентство з навколишнього середовища попередило, що рівень води у великих річках, особливо таких, як Темза, Трент і Северн, і далі зростатиме впродовж наступних кількох днів. (Bi-Bi-Ci)

Єгиптяни далі протестують

КАЇР, Єгипет. — Демонстранти на каїрській площі Таґрір і далі виступають проти Президента Мухамеда Мурсі. В останні дні він мав зустріч з провідними суддями країни, яким сказав, що деякі частини його указу про збільшення президентських повноважень мусять залишитися в силі. Кілька тисяч протестувальників на площі вигукували: „Народ вимагає усунення цього режиму“ і „Радій, радій, Госні Мубараку, М. Мурсі прийшов продовжувати твою справу!“. Опозиційні групи вимагають скасування указу М. Мурсі. Вони звинувачують його в намаганні надати собі диктаторські повноваження, які мав його багаторічний попередник Г. Мубарак, і якого усунуто торік у результаті всенародного повстання. 27 листопада вранці протестувальники мали сутичку з поліцією. Вони кидали пляшки з запалювальною сумішшю і каміння, висловлюючи гнів з приводу збільшення президентських повноважень. 26 листопада М. Мурсі обіцяв Верховній юридичній раді, що він обмежить свої повноваження до „державних справ“. Проте немає конкретного окреслення „державних справ“, у сфері яких Президент М. Мурсі матиме абсолютну владу. М. Мурсі надав собі ці повноваження указом від 22 листопада. Ці повноваження забороняють судовим органам влади кидати виклик його рішенням. (Bi-Bi-Ci)

Виставка українського скульптора

ПАРИЖ. — 21 листопада в паризькому Луврі, найбільш відвідуваному музеї світу, відкрилася виставка робіт українського скульптора Іоанна-Георга Пінзеля. До експозиції увійшли скульптури з музейних фондів Тернопільського краєзнавчого музею, Прикарпатського та Львівського музеїв, а також дяконські ворота з Бучацької церкви Святої Покрови. Виставка діє в каплиці Лувру, в якій раніше приймали присягу французькі королі, і триватиме до 25 лютого 2013 року. „Дерево на окремих скульптурах поточив шашіль, і реставратори працювали над його усуненням. Французи дуже прискіпливо ставляться до робіт, які виставлятимуть у Луврі, вони хвилюються, щоб шашіль не перейшов на їх музейні експонати, тому звертають особливу увагу на знешкодження цих шкідників під час підготування експонатів. У Луврі напередодні експонування всі скульптури ще поміщують у спеціальні барокамери, які забезпечують повне знешкодження шашеля“, – розповів начальник відділу охорони пам'яток Тернопільського обласного управління архітектури Ярослав Пеліхатий. Про намір керівництва Лувру влаштувати у Парижі виставку робіт Пінзеля стало відомо ще в 2007 році. Однак, виставка постійно відкладалася. У 2009 році повідомлялося, що офіційна делегація Лувру відібрала у Львові 23 роботи І.Г. Пінзеля. Залишалося вирішити фінансові та технічні питання перевезення робіт. („Кореспондент“)

КУК проголосив збіркову кампанію

Ірена Мицак

ВІНІПЕГ. – Конгрес українців Канади (КУК), готуючись до вшанування 80-річчя трагедії Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні, з метою підвищення обізнаності про Голодомор та отримання у світі визнання цього геноциду розпочав збір внесків у фонд КУК, призначений на просвітницьку діяльність і створення в інтернеті бази даних для поширення творчих робіт талановитих особистостей Канади на тему Голодомору, переказу свідчень очевидців Голодомору французь-

кою мовою і сприяння виходу французько-мовної версії відзначеного нагородами документального фільму Юрія Лугового „Окрадена земля“, публікація вкладки до провідних канадських газет в часі відзначення в 2013 році пам'ятної 80-ї річниці.

Всі пожертви необхідно виписувати на Харитативно-освітній фонд КУК (UCC Charitable and Educational Trust) з поміткою „Holodomor Awareness Fund“ і надсилати чеки до КУК на адресу: UCC, 203-952 Main St., Winnipeg, MB, R2W 3P4. Пожертви також можна скласти через інтернет: www.ucc.ca

У дітей Казахстану...

(Закінчення зі стор. 4)

лів. На цю тему було переглянуто відеофільми. Промовляли колишня вчителька українського відділення, Відмінник освіти Казахстану Леоніда Рябініна і випускниця українського відділення Інна Парипса.

Згадали перших вчителів української недільної школи – Михайла Парипсу, Марію Райченко, Валентину Чичевську, Миколу Залюбовського, Миколу Прядка, Ольгу Коломієць, Ірину Дядюк.

Сьогодні випускники школи посіли поважні місця в громадському житті Казахстану та інших держав. Олександр Стинський з відзнакою завершив навчання в магістратурі Павлодарського державного університету і сьогодні працює провідним фахівцем електронного кон-

церну в Сан-Франціско. Ганна Марченко, Тетяна Пантіна, І. Парипса стали фахівцями в будівельно-монтажних та проектно-конструкторських фірмах. Уже й сама стала вчителькою в Астані недавня випускниця Марина Лавриненко.

Сьогоднішню основу молодіжної гілки товариства складають недавні випускники та сьогоднішні учні Сашко Єгоров, Сашко Холматов, Віталій Вшивцев, Віка Яроша, Настя Буженко, Марія Маслій, Катя Шевельова. Саме вони стали основою мистецьких колективів української громади обласного центру – танцювального ансамблю „Ми веселі українці“, вокальних гуртів „Чорнобривці“, „Калинове намисто“, ансамблю бандуристів „Чарівні струни“.

Після першої урочистої лекції усі зібралися за святковим столом, смакуючи духмяним казахським чаєм та українськими пампушками з солодощами, співаючи українських пісень.

Про свята жалобні і веселі

Промовляючи 9 листопада в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерсі у Випані, Єпископ Української Греко-Католицької Церкви, Апостольський екзарх для українців у Франції, Швейцарії, Бельгії, Голяндії та Люксембургу, ректор Українського Католицького Університету (УКУ) о. д-р Борис Гудзяк закликав змінити ставлення до українських трагедій. „Треба пам'ятати сумне минуле, відзначити річницю трагедій, але не можна лише сумувати над цим минулим. Український народ має право вийти з часу плачу та нарікань і почати нове життя“, – сказав Владика Б. Гудзяк. Йдеться про те, що в Україні і за її межами вирости нові покоління, які воліють бачити свята радісними, сповненими енергії та надії.

Таких свят не бракує в українському календарі. Передовсім це християнські свята – Різдво, Великдень та інші, які донедавна в Україні відзначали майже підпільно. Тепер ці свята визнані державою, але проблема полягає в тому, що більшість громадян ще мало знає про походження і значення церковних свят і відзначає їх на народному, обрядовому рівні.

Громадського звучання варто надати церковному святу Покрови Пресвятої Богородиці 14 жовтня, яке ще у 1999 році на державному рівні стало також Днем українського козацтва – на відзначення історичного значення і заслуг українського козацтва.

28 липня – День хрещення Київської Русі-України у пам'ять св. князя Володимира. Це державне свято встановлене згідно з указом Президента Віктора Ющенка у 2008 році для утвердження православних традицій в розвитку українського суспільства. Саме це свято мало б сприяти духовному єднанню віруючих Української Православної Церкви, Української Православної Церкви Київського патріархату та Української Автокефальної Православної Церкви.

Також в Україні є кілька свят, котрі пов'язані з певними політичними проявами, а тому створюють нагоду волевиявлення тих верств населення, зокрема опозиційних сил, які не погоджуються з позицією нинішнього проводу. Це зокрема День Соборності та Свободи України, заснований 30 грудня 2011 року указом Президента України Віктора Януковича. Після Помаранчевої революції було встановлене свято – День Свободи 22 листопада. В. Януковичеві нагадування про „помаранчевий майдан“ було неприємне і він „змайстрував“ об'єднання Дня Свободи з Днем Соборності 22 січня. Опозиційні партії „УДАР“ та „Батьківщина“ не прийняли об'єднання спомину про різні історичні події і назвали президентський указ „фактичним обмеженням рівня свободи в Україні“. Отже, є нагода відзначити День Свободи всупереч В. Януковичеві.

Сучасний режим намагається применшити масштаби відзначення Дня Незалежності України – головного державного свята 24 серпня. Уперше було відзначено 16 липня 1991 року в пам'ять про те, що рік раніше Верховна Рада Української РСР ухвалила Деклярацію про державний суверенітет України і встановила День проголошення незалежності України. У 1992 році свято перенесли на 24 серпня. Але В. Янукович скасував військові паради і фєрверки у великих містах держави. Опозиція негайно закликала до народного святкування і запропонувала одягнути святковий одяг чи вишиванки, зібратися разом у містах і селах, щоб заспівати гімн України, обмінятися побажаннями й разом відсвяткувати День Незалежності. Цей заклик підтримало населення проведенням народних маршів, покладанням квітів до пам'ятників борцям за Україну.

Варто частіше заглядати до календаря, щоб знати, які саме свята настають в Україні. І не чекати вказівок влади щодо їхнього відзначення, а самостійно святкувати з піснями, вітаннями, які здавна притаманні українському народові.

ІСТОРІЯ

Пам'яті бойовика

(До 100-річчя від народження Юрія Березинського)

Ярослав Стех

Хочу почати з дуже важливого питання: чи героїзм має універсальне значення, тобто чи воїни Української Повстанської Армії (УПА) є одночасно героями як для українців, так і для поляків, росіян чи інших народів? Без сумніву – ні, вони для них не є героями, бо боролися не за їхні інтереси, а за інтереси українського народу. Вони були, є і залишаться героями України. Так само, як воїни Армії Крайової (АК), для поляків є героями, а для українців – ворогами. Так само чекісти є ворогами поневоленних народів, а залишаються героями комуно-московської імперії.

Сучасна українська влада на чолі з Президентом Віктором Януковичем в такій мірі виказала свою антиукраїнську сутність, що їй в жодному разі не можна довірити захист національних інтересів і суверенітету Української держави. Це не влада, а моральна покруч: справжніх героїв українського народу вона називає зрадниками, а зрадників – героями.

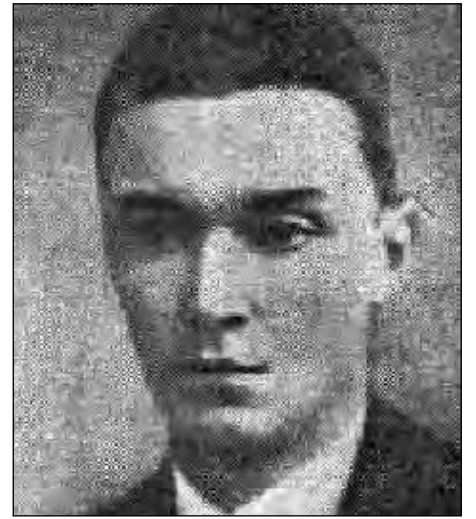
Тому нам треба завжди пам'ятати і шанувати ім'я кожного українського патріота, котрий готовий був іти на смерть за волю свого народу.

До таких патріотів належав Юрій-Мирослав Березинський.

Він народився 1 лютого 1912 року в селі Оглядів (тепер Радехівський район Львівської області) в сім'ї священика Романа Березинського. Отримав добру українську освіту в родині, навчався у Львівському університеті, став членом Української Військової Організації і ОУН, належав до бойової групи „Богданівка“. Серед товаришів він був відомий тим, що його сестра Наталя була дружиною Романа Шухевича, з яким його єднали дружні взаємини.

У 1920-1930-ті роки українська молодь Галичини мала декілька організацій і товариств, в яких провадилася не лише культурно-освітня праця, але також військово-політичний вишкіл, що в подальших національно-визвольних змаганнях відіграв важливу роль. Польський санітарний уряд замикав українські школи, чинив насильницьку польонізацію, вдавався до тортур і вбивств, без суду розстрілював українських патріотів. Тими страшними обставинами революційно налаштована українська молодь просто змушена була відповісти на терор терором. Наприклад, щодо начальника українського відділу слідчої поліції у Львові Еміліяна Чеховського, який по-звірячому поводився з українськими в'язнями. Підпільний провід ОУН засудив ката на кару смерті. А виконати цей присуд судилося в 1932 році саме Ю. Березинському. Помічницею його була призначена дівчина — член ОУН „Міра“.

Після успішного атентату Ю. Березинському вдалося так замести сліди, що він залишився навіть поза підозрінням. Польське радіо повідомило, що 22 березня приблизно о 7.30 ранку на вулиці Стрийській у Львові невідомий чоловік застрелив комісара поліції Е. Чеховського, і що вбивство, правдоподібно, вчинено на політичному ґрунті. Однак, слідство результатів не дало. Було затримано чимало українців, в тому числі й таємного агента польської поліції Романа Барановського, якого в поліції запідозрили в нещирості і неба-

Юрій Березинський

жанні видати організаторів замаху.

У квітні 1932 року польська поліція заарештувала Ю. Березинського за причетність до УВО, але вже за кілька місяців відпустила, оскільки неспростовних доказів про його активну участь у підпіллі не було.

До половини 1930-их років зареєстровано близько 2,200 різних виступів українців проти польської влади, які охопила майже 30 повітів. Ці стихійні акції перетворювалися в національно-визвольний рух. Щоб усе активніше діяти, ОУН потребувала фінансів, тому й було заплановано напад на польську пошту в місті Городку 30 листопада 1932 року.

Акцію організував тодішній крайовий керівник ОУН на західноукраїнських землях Богдан Кордюк-„Новий“. Він підібрав 12 бойовиків ОУН з різних місцевостей, а провідним виконавцем призначив Ю. Березинського. До групи входили Дмитро Данилишин і Василь Білас (з Дрогобиччини), Маріян Жураковський і Петро Максимців (з Івано-Франківщини), Степан Долинський, Степан Куспіс, Степан Мащак, Володимир Старик, Гриць Файда, Степан Цап, Григорій Купецький.

Згідно з пляном, напад мав відбутися 29 листопада. 28 листопада у мешканні Ю. Березинського відбулась остаточна нарада бойовиків. Кожен з учасників отримав плян-мапу пошти, персональні завдання та зброю. Спеціальний одяг для бойовиків придбав Володимир Нидза, а медикаменти – Катерина Зарицька. Але в той день раптово помер начальник пошти в Городку, і це змусило пришвидшити акцію. Та під час нападу на будинок пошти з'ясувалася ще одна неприємна обставина: поштові службовці, всупереч інструкціям, мали при собі револьвери й одразу почали стріляти.

Не витрачаючи часу, Д. Данилишин вистрілював кілька разів у двері каси, а В. Білас забрав майже 4,500 злотих. Після цього вони залишили будинок, давши знак товаришам, що слід відступати.

Ю. Березинський у перестрілці отримав серйозне поранення і впав на вулиці, а щоб не потрапити до рук ворога живим, вистрілював собі в скроню.

Децю пізніше, у 1930-ті роки, вчинки Ю. Березинського отримали широкий розголос серед українців – в позитивному значенні. У 1940 році про Ю. Березинського написав спогад „3 життя бойовика“ його швагера Роман Шухевич.

Торонто

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДА“

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 E-mail: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 E-mail subscription@svoboda-news.com

НА ТЕМИ ДНЯ

Обережно: видано у Москві

Сергій Горлицвіт

Прочитавши повідомлення, що у Москві після дворічної роботи в умовах секретності нарешті опубліковано спільний російсько-український посібник з історії, дехто тут же згадає недобрим словом Дмитра Табачника і мовить словами Остапа Бендера: „Збулася мрія ідіота“. Тільки-но цей відвертий українофоб усівся у крісло міністра освіти, як враз заходився на догоду Кремлеві спотворювати, переписувати й паплюжити історію України – зомбувати українських учителів і школярів з допомогою силоміць нав'язаних їм нібито спільних українсько-російських поглядів на нашу минувшину.

Захадившись спільно з Міністерством освіти Російської Федерації створювати роботу групу для такого підручника, Д. Табачник наразився на рішучий спротив багатьох авторитетних істориків та громадських діячів. Навіть, як не дивно, й Верховна Рада не схвалювала цього задуму. Та наперекір їм справу зроблено, і в результаті маємо посібник для вчителів під назвою „Росія і Україна на перекрестках історії“ (тобто на перехрестях), який було урочисто презентовано у Києві під час днів освіти і науки РФ.

Годі шукати у цій книжці послідовного і цілісного викладу багатовікової історії українського і російського народів, замість цього великий авторський колектив спромігся лише на чотири її фрагменти-модулі. Тож гора, як бачимо, породила мишу, але досить шкідливу й капосну. Вповні ми це усвідомимо, коли посібник буде перекладено українською мовою, тиражовано й розповсюджено в школах.

Нагадаю, що коли у жовтні 2010 року було прийнято рішення створити спільну методичку для викладачів історії, то ще жевріла надія, що Національна Академія наук України і Російська Академія наук узгодять спірні позиції щодо Голодомору 1932-1933 років, діяльності ОУН і УПА та Другої світової війни. Але через два роки безуспішних спроб виробити спільний погляд на ці та інші події й історичні постаті автори просто виключили їх з посібника. У ньому немає ні Богдана Хмельницького, ні Івана Мазепи, ні Запорізької Січі, ні ОУН і УПА, ні громадянської війни, ні Голодомору, ні сталінських репресій. У книзі повністю опущено період з 1600 по 1946 рік.

Як і слід було чекати, цей анемічний посібник з історії двох народів схвально привітали його ініціатори – Міністер освіти й науки Російської Федерації Дмитро Ліванов і його український колега, найбільш прокремлів-

ський політик за роки нашої незалежності Д. Табачник.

„Цей посібник – прорив у взаєминах російсько-українських істориків“, – радіє директор інституту загальної історії Російської Академії наук Олександр Чубар'ян. Йому вторить і один з членів редколегії видання, київський історик Петро Толочко, який назвав посібник „ковтком свіжого повітря“.

На думку багатьох авторитетних українських і російських вчених, єдиного погляду на історію немає і бути не може, а російсько-українська історія – це суцільні проблеми й негатив. Створення спільного підручника чи посібника – це бездарна потуга знову повернути нас у лоно колишньої імперії. Більш плідною була б спроба викласти у таких книжках паралельно погляди російських і українських науковців з приводу тих чи інших подій – у розрахунок на вдумливого читача, який сам знайде істину в порівнянні двох протилежних точок зору.

На поступливість росіян у трактуванні нашої минувшини розраховувати марно. У підручниках з історії для школярів РФ стверджується, що Радянський Союз хоч і не був демократичним, але був „орієнтиром і прикладом“ справедливого суспільства для всього світу, що у розпаді СРСР винні „зрадники і зовнішні сили“, що незалежна Україна – це „неприродне державне утворення, приречене на скору загибель“.

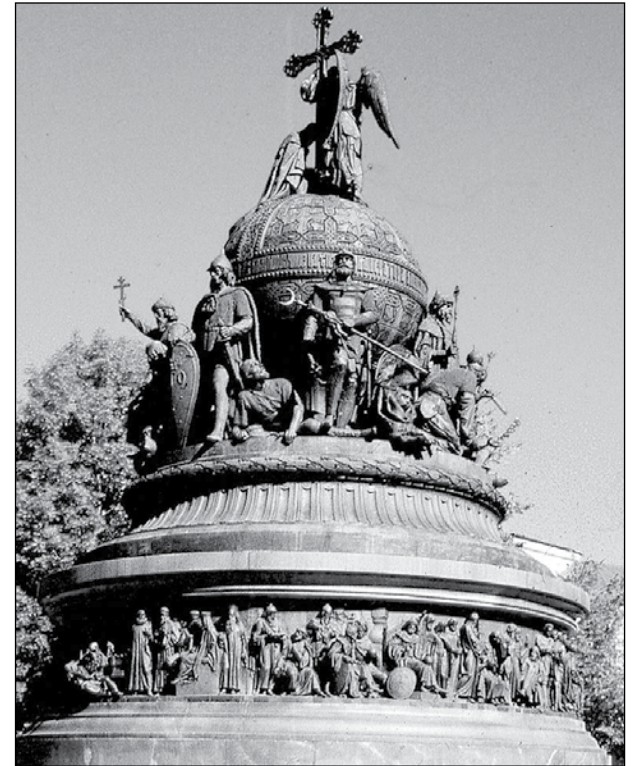
Почасти під погляди Кремля пристосовані й нині діючі шкільні підручники в Україні. Обурені цим львів'яни видали альтернативний посібник з історії для п'ятикласників. Використовуючи його як додатковий матеріал, вчителі тепер мають можливість знайомити дітей з інформацією про Голодомор, битву під Крутами, дисидентство, Українську Повстанську Армію. І хоч Д. Табачник у категоричній формі заборонив використовувати цей підручник у школах, освітяни західних областей продовжують нести у маси слово правди, називаючи І. Мазепу, Романа Шухевича, Степана Бандеру справжніми героями нації.

Поява в Україні цього історичного посібника – це сплянована політична акція. Д. Табачник запевняє, що з часом будуть написані й нові розділи спільної для двох народів історії. Русифікатори не зупиняться, якщо ми, українці, не зупинимо їх.

Одеса

Російсько-український посібник з історії, на обкладинці посібника зображено пам'ятник тисячоліттю Держави Російської.

Пам'ятник тисячоліттю Держави Російської в Новгороді, Росія, встановлений 1862 року. (Фото: Вікіпедія)

МАРІЯ ДРИЧ
 Ліцензований Продавець
 Страхування Життя
MARIA DRICH
 Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
 26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306
 Tel.: 201-647-6386
 e-mail: marijkauna@yahoo.com

ЮРІЙ СИМЧИК
 Ліцензований Продавець
 Страхування Життя
YURIY SYMCZYK
 Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
 2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
 Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3055) • Fax: (973) 292-0900
 e-mail: symczyk@unamember.com

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA
 INTERNATIONAL TRADE, LTD
 e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
 web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
 Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
- Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$8	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.
 * Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога **вміст пакунка:**
 борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
 олія - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салямі - 3 ф.,
 родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
 кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
 Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

ART AT THE INSTITUTE

запрошує на

ВИСТАВКУ ТВОРІВ ОЛІЙНИХ ТА АКВАРЕЛНИХ

українського художника

Анатолія Коломайця

Святкове відкриття виставки
 в п'ятницю, 14 грудня 2012 року, від год. 6-ої до 8-ої вечора

Виставка триває до 30 грудня 2012 року
 від вівторка до неділі, від год. 12-ої до 6-ої вечора

Ukrainian Institute of America
 2 East 79th Street, New York, NY 10075
 212-288-8660 • mail@ukrainianinstitute.org

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Градуюанти Дітройту і Віндзору відзначили „Українця року“

Ніна Василькевич

ВОРЕН, Мишиген. – 28 жовтня в Українському культурному центрі зібралися на свій 73-й річний бенкет члени Товариства українських абсолювентів Віндзору і Дітройту. На бенкеті визначають „Українця року“, надають призначення успішним у праці для української громади активістам, а також виділяють стипендії найкращим студентам українського походження.

Відкрив зустріч ведучий д-р Вальтер Яворський. Він запросив до слова голову Товариства д-ра Ярослава Савку, який привітав присутніх та проголосив тост за процвітання США, Канади і України. Привітав учасників свята о. Роман Гикавий, ЧСВВ. Під час обіду чарувала всіх чудовими мелодіями на фортепіані Ольга Дубрівна-Соловей.

Музичною частиною програми був виступ гітариста Стівена Діринга, який народився і виріс у Віндзорі. Він має музичні нагороди за успішне

виконання сольних мелодій, виступає на радіо і телебаченні, є інструктором з гри на гітарі в Університеті Віндзору. С. Діринг виконав мелодії Григорія Китастого, пісні в обробці Стефана Чарнецького і Романа Скипакевича.

Голова Комітету стипендій Ліда Тарашук оголосила імена і вручила стипендії Аманді Чайковській (стипендія родинного фонду пам'яті Кейс), Розані Гімонд (стипендія родинного фонду пам'яті Джона Стойка), Ракель Павлушці (стипендія родинного фонду пам'яті Теда Гелемея), Тетяні Роговик (стипендія родинного фонду пам'яті Сутарук), Лілії Скікун (стипендія родинного фонду пам'яті Джозефа Єльніка), Христині Судик (стипендія фонду пам'яті Трендовського). Стипендіятки подякували за виявлену їм честь.

З словом подяки також виступив стипендіят 2008 року Богдан Бойко. Він навчається в Окланд-університеті і є президентом Української студентської організації (радник –

проф. Дана Воронович).

Д-р Я.Савка представив д-ра Романа Колодчина, удостоєного високої нагороди „Українця року“, та вручив йому нагороду. Д-р Р. Колодчин народився в українській родині Василя та Ліди Колодчинів, які всім своїм життям присвятилися служінню українській громаді. Він закінчив Українську католицьку вищу школу, Вейнський університет, здобув звання доктора психології в Університеті в Синсинаті. Ще змолоду був активним у Пласті, допомагав своєму батькові В. Колодчинові вести радіо програму „Пісня України“.

Програму „Українська радіогодина“ в Дітройті започаткували ще в 1935 році Микола та Юлія Шустакевичі. У 1952 році цю працю продовжив Зенон Тарнавський. Йому допомагали його дружина Марта, а також Ярослав Тарнавський та В. Колодчин. Вели радіо програму оо. Бернард Панчук та Себастьян Сабол, а згодом – о. Даниїл Чайковський. У вересні 1971 року почалася програма „Душа України“, яку вели союзники 58-го відділу Ореста Волошин-Каралаш та Анастасія Вокер з допомогою художника Ореста Кавки та В. Колодчина. Від 1973 до 1982 року диригент українських хорів Дітройту Кирило Цепенда провадив „Гомін України“, а з 1982 року В. Колодчин розпочав програму „Пісня України“. Весь час йому допомагав його син, який після смерті батька перебрав цю працю і веде вже шість років радіо програму. Йому допомагає мама – Почесна голова Дітройтської округи Союзу Українок Америки Ліда Колодчин. Під час вручення нагороди Р. Колодчин подякував своїй мамі за співпрацю і сказав, що ця нагорода належить і їй.

З приїздом нової хвилі емігрантів з України на цій же радіостанції започатковано програму „Рідне слово“, директором та диктором якої

Д-р Ярослав Савка вручає відзнаку „Українця року“ д-рові Романові Колодчинові (зліва).

стала Софія Шидлівська, яка до того ж була обрана 10 років тому головою створеної за її участю організації новоприбулих українців „Нова хвиля“. Віднедавна цю радіо програму успішно веде Наталія Шморон. Обидві вони були відзначені грамотами Товариства за віддану працю для української громади.

Дітройтська громада має нагоду слухати українське радіо Віндзору, яке вже 24 роки веде Ірина Момотюк. Я. Савка привітав її та коротко розповів про багаторічну посаду І. Момотюк українській громаді.

Попросила слова гостя з Німеччини Віра Костюк-Буш. Вона розповіла про те, що її чоловік, адвокат Ульріх Буш, який захищав на суді в Німеччині Івана Дем'янюка, написав книжку про долю цього українця, яка незабаром буде перекладена українською мовою.

В заключному слові д-р В. Яворський подякував Я. Савці за довголітню та самовіддану працю для Товариства та громади. У програмці бенкету була висловлена подяка спонсорам: українським кредитівкам „Будучність“ та „Самопоміч“, Марії Зарицькій-Червівській, Катерині Кізімі, Лідії Тарашук, Томові та Ользі Меерам, д-рові Я. Савці, родинам Стойків, Єльніків, Сутаруків, Трендовських, Вічореків, Геллерманів, Івашків, Колодчиних та Неваків.

Студентки, яким вручено стипендії, (зліва) Христина Судик, Лілія Скікун, Тетяна Роговик, Розана Гімонд та Аманда Чайковська. (Фото: Долорес Невак).

Парафія св.Трійці святкувала 60-річчя

Василь Романчук

НОРТ-РОЯЛТОН, Огайо. – 4 листопада на святкування 60-ліття парафії св. Трійці, було запрошено Патріярха Київського і всієї Русі-України Філарета.

Хліб-сіль гостеві за давнім українським звичаєм піднесли паніматка Ольга Загурська та голова сестрицтва Надія Продай. Вітаючи Патрі-

ярха, настоятель церкви протоєрей о. Роман Загурський запросив його благословити парафію та помолитися за вірних церкви, весь український народ.

Патріярх відслужив Літургію в сослужінні Єпископа Вишгородського Агапіта, о. Р. Загурського, о. Миколая з церкви св. Андрія в Дітройті, о. Петра з церкви св. Трійці в Пармі. Співав парафіяльний

хор під орудою Ігоря Гниди.

У проповіді Патріярх Філарет пов'язав з сьогоднішнім притчу про бідного Лазаря і багатія, вказав на духовне збідніння частини людей, тому завданням Церкви є навернення їх на праведний шлях.

Завершилася Літургія спільним співом духовного гімну „Боже Великий, Єдиний“.

Патріярх Філарет вручив великій групі парафіян високі духовні нагороди – ордени та Патріярші грамоти за вагомих особистий внесок у справу розбудови і утвердження Українського Православ'я на терені Америки та активну участь в житті парафії.

Ордена Володимира Великого удостоєний о. Р. Загурський, орденів св. Варвари – Н. Продай, Марія Скрибка та Стефанія Гарасим.

Ювілейні торжества продовжувалися в парафіяльній залі, де гостей та парафіяльну громаду привітала культосвітній референт Галина Клебан. Були проголошені імена засновників парафії, які вже відійшли у вічність. Присутні вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання.

Були проголошені привітання посадника Норт-Роялтону Роберта Стефаніка, Владики Пармської католицької єпархії Івана Бури, кан-

цлера Дана Вілі, професора Київської православної богословської академії Дмитра Степовика, голови Українських злучених організацій Огайо Ігоря Дячуна, пастора Першої Української євангельсько-баптистської церкви Віктора Пилипчука, голови парафіяльної управи Василя Турка мол. та заступника голови управи Лани Барко.

Зворушливим було відеопоздоровлення відомого співака Авраама Руса, родина якого взяла участь у торжествах.

У своїй промові Патріярх Філарет торкнувся найбільш проблем українського суспільства на нинішньому етапі його розвитку, а також вказав на підступне втручання в духовне життя українців Російської Православної Церкви та її глави Кирила, зусилля якого спрямовані на розкол Української Православної Церкви та запровадження в Україні так званого „руського міра“, що означає колонізацію держави.

Відтак голова управи В. Турко зачитав привіти, які надійшли у зв'язку з ювілеєм.

Святкова трапеза супроводжувалася концертом чоловічого квартету „Байда“, створеного кілька років тому при церкві св. Трійці, дитячого хору, яким опікується співачка Людмила Вебер-Сонвол, дуету

Патріярха Філарета в Норт-Роялтоні вітали хлібом і сіллю. (Фото: Василь Романчук)

(Закінчення на стор. 9)

З теплотою згадали д-ра Юрія Мачука

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Цьогоріч минає 30 літ з дня смерті відомого фізика та громадського діяча д-ра Юрія Мачука (1900-1982). З цієї нагоди 8 листопада Релігійне Товариство українців- католиків „Свята Софія“ та Осередок Праці Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії організували пропам'ятний вечір, у якому взяла участь дочка покійного Орися Мачук-Новосівська.

Голова Осередку д-р Олександр Лужницький відзначив вагомий внесок д-ра Ю. Мачука у розвиток українського шкільництва у діаспорі і наголосив на його великій посвяті вихованню молодого покоління.

Відтак головний доповідач О. Мачук-Новосівська ознайомила присутніх з життєвим шляхом батька, сповненим науковою, виховною і громадською працею.

Ю. Мачук народився 17 жовтня 1900 року на Буковині в багатодітній родині. Освіту здобув у Чернівцькій гімназії (1921), а відтак у Чернівцькому університеті на факультеті фізики (1927), де у 1934 році захистив докторську дисертацію і залишився викладати на позиції наукового асистента експериментальної фізики. Там він вів активну політику українізації, і згодом румунську мову викладання замінила українська.

З приходом советів д-ра Ю. Мачука було призначено деканом фізикоматематичного факультету, однак,

з огляду на протистояння між владою та професором, родина Мачуків переїхала до Німеччини. У 1943-1944 роках проф. Ю. Мачук викладав фізику у Медичному Інституті у Львові, а після Другої світової війни перебував у Зальцбурзі (Австрія), де був співорганізатором і викладачем Українського Народного Університету і засновником та головою Спільноти українських науковців, літераторів і мистців (1946-1949).

У 1949 році Ю. Мачук, разом з дружиною Глікерією та доньками Зіркою та Орисею, переїхав до Філядельфії. Як зазначила доповідач, початки у США не були легкими: батьки мали усього п'ять долярів, мати влаштувалася на швейній фабриці, а батько – прибиральником у м'ясарні. Будучи людиною працьовитою та наполегливою, д-р Ю. Мачук відвідував курси англійської мови, і згодом, у січні 1951 року, представивши у Пенсильванському університеті свої наукові праці, отримав посаду асистента фізики у Коледжі інженерії (Moore College of Engineering), де впродовж 17 років працював у науково-дослідному відділі над проектом рубінових лазерів. Тут опублікував 16 наукових праць та 29 науково-дослідних звідомих з ділянки електричних розрядів у газах при низьких атмосферичних тисках, з фотопровідності металевих плівок та з прикладної фізики.

Д-р Ю. Мачук був співорганіза-

тором і почесним членом Асоціації Українських Університетських Професорів Америки, Американської Асоціації Фізиків, дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук.

Окрім наукової праці, д-р Ю. Мачук брав активну участь у громадському житті, особливо в організації українського шкільництва на поселеннях. Зокрема в Америці очолював Учительську Громаду (1950-1954, 1960-1962), був співзасновником Шкільної Ради Українського Конгресового Комітету Америки в Нью-Йорку, яку очолював у 1956-1963 роках, та головою Округи Шкільної Ради в 1958-1965 роках. Проф. Ю. Мачук був ініціатором викладів українистики у Пенсильванському університеті (1958-1965), викладачем яких була д-р Наталія Пазуняк.

Після переїзду до Чикаго у 1968 році д-р Ю. Мачук включився в громадське життя: був головою місцевого відділу Організації Державного відродження України, вчителем і директором школи українознавства (1971-1974) при Катедральному православному соборі св. Володимира, головою Осередку Праці НТШ. Помер 16 липня 1982 року в Чикаго, де похований на цвинтарі Елмувд.

Як зазначила О. Мачук-Новосівська, виховання в родині Мачуків було побудоване на національних, духовних та наукових ціннос-

Св. п. д-р Юрій Мачук

тях. Вона з теплотою згадувала особу батька як турботливу та люблячу людину. Доповідь доповнив перегляд світлин з життя та діяльності д-ра Ю. Мачука, спогадами про якого поділилась д-р Н. Пазуняк. Вона відзначила велику посвяту Ю. Мачука справі українства, особливо при організації викладів у Пенсильванському університеті. За її словами, він був „світлою постаттю“, цінував знання та науку, був цілковито відданий педагогічній діяльності. Цю рису підкреслив також і д-р О. Лужницький, який відзначив велику любов та повагу молоді до д-ра Ю. Мачука. Вечір завершено святковим прийняттям.

Прес-служба Товариства „Свята Софія“

Дні молитви священників Великобританії

о. Євген Небесняк

ГЕРЕФОРД, Великобританія. – 22-25 жовтня священники-парохи Екзархату Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) у Великобританії вже втретє провели свої реколекції – дні молитви і розважання у монастирі ордену оо. Бенедиктинців „Belmont Abbey“ в Середній Англії, де монастир стоїть вже 150 років.

Присутніми були, крім Екзарха УГКЦ Великобританії Гліба Лончини, 14 священників: о. Роман Бідяк (Пітерборо), о. Микола Корчагін (Ковентрі), о. Йосафат Лещишин (Катедра й „Свята Софія“ в Лондоні), о. Микола Матвіївський – канцлер та парох Глостеру, о. Микола Мартиняк (Манчестер), о. Євген Небесняк (Болтон), о. Михайло Онацько (Брадфорд), о. Микола Підлуський (Едінбург), о. Давид

Сеник (Нотінгем), о. Яків Сименз – сотрудник з Глостеру, а також о. Іван Білик, о. Іриней Крайчик, о. Ярослав Рій (Катедра).

Реколекції характеризувалися молитвою й слуханням духовних наук.

Реколектантом був о. митрат д-р Іван Дацько – голова Релігійного товариства „Свята Софія“ й ректор Екуменічного інституту на Українському Католицькому Університеті в Львові. Темою його наук були священницької чесноти.

Цікавою була розмова про роки, коли в Англії виникли два табори прихильників Патріярха Йосифа Сліпого і його супротивників. Боротьба викликала сумні наслідки – поділені родини, люди, які ще й сьогодні не спілкуються.

Реколекції пройшли дуже успішно.

Священники-парохи Екзархату Української Греко-Католицької Церкви у Великобританії.

Парафія св.Трійці...

(Закінчення зі стор. 8)

Зоряни та Ігоря Дмитрових, солістки Л. Вебер-Сонвол (фортепіяновий супровід Юрія Тюріна) та молодих виконавців Оксани Шараневич і Марусі Ткаленко-Якимів. Хвилю оплесків заслужили лауреат міжнародних конкурсів піяніст Дмитро Тюрін та ансамбль скрипалів „Первоцвіт“, до складу якого входять діти з парафії. Пісенний подарунок підготувала наймолодша учасниця концерту Мімі Русо.

Г. Клебан подякувала усім, хто сприяв проведенню ювілейних заходів. На честь почесних гостей, настоятеля храму та його родини, членів парафіяльної управи, громадського ювілейного комітету, численних спонзорів і жертводавців

прозвучало багатоголосе „Многая літа“.

Перебуваючи в Клівленді, Патріярх у супроводі Владики Агапіта, проф. Д. Степовика, о. Р. Загурського відвідав Український музей-архів, де почесних гостей вітали директор музею Андрій Фединський та його співпрацівники.

У центральній міській публічній бібліотеці делегація ознайомилася з фондом українського відділу, а в школі Українознавства ім. Тараса Шевченка, що діє при Православному катедральному соборі св. Володимира в Пармі, де високих гостей вітали настоятель собору о. Іван Наконечний і директор Володимир Боднар, Патріярх мав зустріч з вихованцями школи та педагогами.

5 листопада Патріярх Філарет і делегація відлетіли з Клівленду до Києва.

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
“English through the Arts” - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.

Відбулася виставка архівів з таборів Ді-Пі

На виставці архівів переміщених осіб. (Фото: Борис Павлюк)

Методій Борецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 5-11 жовтня в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ) відбулася виставка архівів переміщених осіб з 28 таборів – Ашафенбургу, Авгсбургу, Байройту, Берхтесгадену, Бравнштайну, Віртенбургу, Гамбургу, ГанOVERу, Гайденау, Гейдельбергу, Гетінгену, Ділінгену, Ельвангену, Зальцбургу, Інсбруку, Карльсфельду, Корнбергу, Ляндеку, Ляндсугу, Любеку, Мангайму, Мітенвальду, Ной-Ульму, Регенсбургу, Травнштайну, Цуфенгавзе-

ну, Швайнфурту, Юденбургу і Спілки Української Молоді (Німеччина).

Виставку організував Комітет архівів таборового життя у співпраці з Українським Національним музеєм в Чикаго і УОКЦ у Філядельфії.

Виставку 5 жовтня відкрила Анна Гаврилюк, Осип Рошка виголосив доповідь, Іван Праско прочитав гумореску Миколи Понеділка „Соборний борщ”, Галина Боднар і Юлія Ступень співали у супроводі бандур, а Катря Оранська-Петик – при акомпаняменті Ірини Зварич. Присутніх було понад 100 осіб.

Співають Галина Боднар і Юлія Ступень.

7 жовтня театральна група „Язиката Джеза” представила театральну виставу з таборового життя „Життя на планеті Ді-Пі”. Присутніх було понад 200 осіб. Після вистави відбулася лотерія. Були розіграні твори Івана Гури, Катерини Кричевської-Росандіч, Петра Капшученка та інших мистців. Під час виставки архівів були показані фільми з таборового життя в Мітенвальді, Байройті та Регенсбурзі.

Виставку підготував Організаційний комітет, у якому працювали Богдан Голь – голова, Борис Захарчук, Ірина Стерчо, Вікторія Вакуловська, Слава Білас, Богдан Маланяк, Ярослав Ликтей, д-р Ярослав Розумний, Маріянна Вакуловська, Дарія Федак, Люба Сілецька, Богдан Тодорів, Віра Тодорів, д-р Петро Клюк, д-р Наталя Пазуняк, Роман Левицький, Володимир Колюбінський, Богдан і Христина Турченюки, Надя Німілович, Надя Лучанко, Дарія Шуст, Методій Борецький та Іванна Луцишин.

ЗБЕРЕЖІТЬ ДОБРО В ЖИТТІ

Майбутнє своєї родини забезпечте тепер!

Звертайтеся до нас:
Продажі – 888-538-2833
2200 Route 10,
Parsippany, NJ 07054

Загальні інформації
800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Життєве страхування на визначений термін* захистить на цей час Вашу родину.

* Наявне не в усіх штатах.

Витяг з поліси страхування життя:
Чоловіки-некурці, вік - 35 років
Страховий поліс з 20-річним терміном на \$100,000
Тільки \$ 0.44 в день!

Жінки-некурці, вік - 35 років
Страховий поліс з 20-річним терміном на \$100,000
Тільки \$ 0.38 в день!

**Користуйтеся електронним архівом „Свободи” на веб-сторінці
www.svoboda-news.com**

НОВІ ВИДАННЯ

Нью-Йоркська Група у світлі нових досліджень

НЬЮ-ЙОРК. – 22 вересня у Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася презентація нових книжок американсько-української поетки, перекладачки, літературного критика і літературознавця Марії Ревакович „Persona non grata: нариси про Нью-Йоркську Групу, модернізм та ідентичність“ (Видавництво „Критика“, Київ, 2012), а також „Нью-Йоркська Група: антологія поезії, прози та есеїстики“ (Видавництво „Піраміда“, 2012, спільно з Василем Іабором).

Д-р М. Ревакович презентувала свої нові видання в НТШ-А після успішних презентацій на цьому річному Форумі видавців у Львові. В Україні ці видання викликали значне зацікавлення українських фахівців та читачів. Зокрема у книгарні „Є“ дискусія, у якій брали участь Андрій Мокроусов, Олена Галета та Василь Махно, порушила важливі питання щодо літературознавчих стратегій та методологій, а також проблем щодо аналізу літературних процесів ХХ та ХХІ ст.

Під час презентації у Нью-Йорку зазначалося, що Нью-Йоркська Група стала помітним явищем у контексті української літератури ХХ ст. У під-

ручниках для студентів філологічних спеціальностей представникам цієї групи приділено значну увагу. Що більше: еволюція названого літературного об'єднання привела до того, що воно стало важливим елементом самоідентифікації української творчої інтелігенції в Америці.

До книги „Persona non grata“ М. Ревакович включила статті, написані за два десятиліття її літературознавчих досліджень. Принцип укладання – хронологічний. Як зазначила авторка, „у першій частині книжки поезію Нью-Йоркської Групи – і цілого гурту загалом, і окремих його учасників, насамперед Емми Андіївської, Патриції Килини та Богдана Рубчака, я розглядаю в естетичному, тематичному та дискурсивному аспектах. Багато явищ вдалося вписати у контексти як українського літературного процесу (еміграційного та материкового), так і західного модернізму. У другій частині книжки, – продовжувала доповідачка, – проаналізовано окремі явища української літератури минулого і нинішнього століть, від раннього модернізму (декадансу) до постмодернізму, з перспективи гендеру, географії, мови та ідентичностей“.

Монографія М. Ревакович і

нью-Йоркська дискусія навколо неї показала, що питання модернізму і постмодернізму, мови та ідентичностей переходять у більш ширші питання навколо української літератури модерної доби. На думку авторки, парадоксальним стає те, що й сама українська література як така поступово неначе набуває рис „небажаної персони“. На підтвердження названих тез М. Ревакович подала низку влучних спостережень. Її думки у цій царині мають особливу вагу, оскільки на останньому відтинку творчого життя Нью-Йоркської Групи М. Ревакович власною поетичною творчістю долучилася до її складу.

Мистецьке обличчя Нью-Йоркської Групи було представлено на основі другої з презентованих того вечора книг – „Нью-Йоркська Група: антологія поезії, прози та есеїстики“.

На переконання М. Ревакович, Нью-Йоркську Групу треба було б розглядати як рух, як енергію, що проникла різні шари генерації, що почала ставити свої перші сліди від 1955 року. Насправді це був спільний хід в одному спільному напрямку, певна інтелектуальна співзвучність і певна творча взаємність цілої генерації, яку представляли група пое-

Марія Ревакович під час презентації своїх нових книжок в НТШ-А в Нью-Йорку.

тів – Е. Андіївська, Віра Вовк, Женья Васильківська, П. Килина, Юрій Тарнавський, Б. Рубчак і Богдан Бойчук. Відтак до них долучилися Юрій Коломиєць, Олег Коверко, Марко Царинник, Роман Бабовал, Марія Ревакович.

Насамкінець варто додати, що інтелектуальний рух серед українців в кінці 1950-1960-их років включав, окрім вищезазначених літераторів, також малярів, композиторів та науковців, які склали ядро нового покоління повоєнної імміграції.

Пресова група НТШ-А

Книжка – з бурхливих літ

Михайло Герець

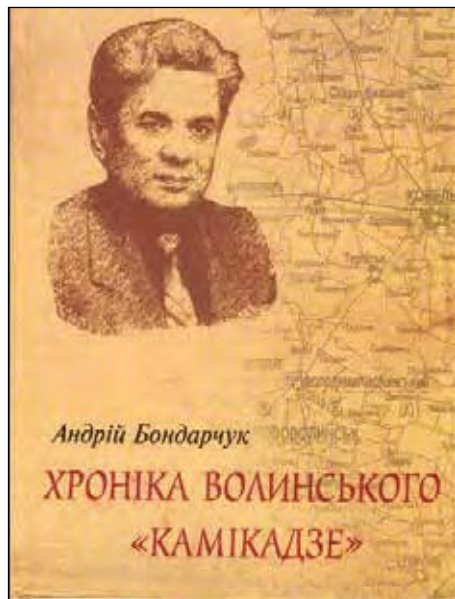
Андрій Бондарчук. „Хроніка волинського „камікадзе“. Бурхливих десять літ“. – Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2012. 600 стор.

За сприяння Дослідної фундації ім. Олега Ольжича в США, у Видавництві ім. Олени Теліги в Києві вийшла книжка Андрія Бондарчука під назвою „Хроніка волинського „камікадзе“ – бурхливих десять літ“. Ця книга – спогад і аналіза учасника тих справді бурхливих літ, котрі привели до краху могутню комуністсько-московську імперію, її авторитарну партію, і також до відновлення незалежної Української держави.

Автор подає фактичні матеріали з епіцентру всенародного руху, яким на той час була Верховна Рада. Він також аналізує причини, які завадили і все ще заважають молодій Українській державі стати високорозвиненою, цивілізованою, привабливою країною Європи.

У „Слові до читача“ А. Бондарчук пише: „...Всі ми тоді були іншими, в тому числі і я. Хтось прозрів, бо для цього були і є підстави, хтось ідейно муміфікувався. Минув час, змінилися не лише наші літа, а й наше мислення. Десять бурхливих літ – то рядочок з історії України. Деякі події та їх тогочасна оцінка можуть здаватись нинішньому, молодшому читачеві, на тлі сьогоденної беззаконності, корупції, аморальності, як щось незначне, не варте уваги. Та саме ці прикрі факти минулого і стали причиною для негативних явищ сьогодення“.

Матеріал в книзі поданий в хронологічному порядку, починаючи від 1988 року. В книзі з'ясовані економічні причини упадку совєтської імперії, яка швидше з престижєвих мотивів, ніж з економічної доцільності скеровувала народні ресурси на побудову гігантських проєктів,

а не на виробництво конкурентноспроможних товарів.

Все це автор підкріплює багатьма документами, більшість яких, на жаль, – російською мовою.

У це видання автор включив також матеріали про акт передання повноважень Української Народної Республіки з 1917-1921 років Президентом УНР в екзилі Миколою Плав'юком чинному Президентові України Леонідові Кравчукові. Він слушно стверджує, що ця історична подія „незаслужено обійшла увагою історики, політики, хоч тут ідеться про історичний родовід нашої держави як правонаступниці УНР, а не УРСР, як це намагається представити режим Президента Віктора Януковича.“

592-сторінкова книга А. Бондарчука „Хроніка волинського „камікадзе““ цікаво написана і легко читається. Видання містить численні історичні фотографії та документи. Її можна замовити, надсилаючи чека на 30 дол. (разом з пересилкою) на Olzhych Research Foundation, Inc., за адресою: c/o Michael Heretz, 95 Orient Way, Apt. 4-F, Rutherford, NJ 07070.

Дослідження української пісенності в музиці класиків

Людомир Філоненко
Уляна Молчко

Яків Сорокер. „Українська пісенність у музиці класиків“. Упорядник В. Грабовський. Вінниця: „Нова книга“. 2012. 184 стор.

Дослідження народної музики розпочали ще у ХІХ ст. відомі діячі української культури. Тепер фолкльор вивчається не тільки в окремих жанрових формах, але й як самостійна галузь культури із своїми специфічними ознаками й закономірностями її розвитку. Вихід у світ музикознавчої праці Якова Сорокера „Українська пісенність у музиці класиків“ у вінницькому видавництві „Нова книга“ виокремив значення українського мелосу в світовому мистецькому просторі.

Підготував це унікальне дослідження український музикознавець, культуролог, організатор мистецького життя, викладач Дрогобицького державного музичного училища ім. Василя Барвінського, голова Дрогобицької організації Національної спілки композиторів України Володимир Грабовський, який переклав з російської мови та упорядкував книгу.

В доробку В. Грабовського вже понад 300 статей, рецензій, есеїв, опублікованих у вітчизняних та закордонних наукових збірниках і часописах. Він є автором та редактором-упорядником низки книг, посібників та нотно-музичних збірників. Йому належить також близько 100 статей про діячів музичної культури та мистецтва до „Енциклопедії сучасної України“ та „Української музичної енциклопедії“.

Д-р Я. Сорокер (1920-1995) здобув музичну освіту в Московській консерваторії ім. Петра Чайков-

ського, працював у Кишинівському музичному училищі, Алма-Атинській консерваторії, у Дрогобицькому педагогічному інституті ім. Івана Франка. Він опублікував низку монографій, десятки статей та есеїв.

Поява в сучасному мистецькому просторі книжки Я. Сорокера „Українська пісенність у музиці класиків“ утворює феномен українського мелосу, який насичує твори композиторів різних країн вже багато сторіч.

Вінницьке видання відкривається вступною статтею В. Грабовського „Яків Сорокер та українська музична культура“, де автор дає не тільки фахову оцінку згаданій науковій праці, але й представляє читачеві свої спогади про особисті зустрічі з мистцем в Єрусалимі, співпрацю з донькою вченого Розою Анер, яка і надала упорядникові російське і канадське видан-

(Закінчення на стор. 16)

The Ukrainian Catholic Metropolia in USA
under the spiritual guidance of
Metropolitan Archbishop Stefan Soroka
and the **Ukrainian Catholic Bishops of USA**

invite you to renew your spiritual and cultural roots with a Pilgrimage celebrating the "Year of Faith" and 1,025 years of Christianity in Ukraine.

**UKRAINIAN
FAITH &
HERITAGE
TOURS**

Tour A: August 13 - 29, 2013. 17 days \$3500 Twin (land tour)

Kyiv, Poltava, Lviv, Yaremche, Kamianets Podilskyi, Ivano Frankivsk, Bukovel, Chernivtsi, Sanok, Peremyshl, Krakow. **Special Highlights:** Pilgrimage to Holy Resurrection Sobor in Kyiv and Mother of God Sobor in Zarvanytsia near Ternopil; Sorochnytskyi Yarmarok; Ukraine's Independence Day Celebrations in Lviv.

Tour B: August 13 - 26, 2013. 14 days \$2850 Twin (land tour)

Kyiv, Poltava, Lviv, Yaremche, Kamianets Podilskyi, Ivano Frankivsk, Bukovel, Chernivtsi **Special Highlights:** Pilgrimage to Holy Resurrection Sobor in Kyiv and Mother of God Sobor in Zarvanytsia near Ternopil; Sorochnytskyi Yarmarok; Ukraine's Independence Day Celebrations in Lviv.

Tour C: August 14 - 22, 2013. 9 days \$2200 Twin (land tour)

Kyiv and Lviv: Includes Celebrations of the 1,025th Anniversary of Christianity in Kyiv.

Registration and deposit deadline is March 01, 2013

Organizer: **Zenia's Travel Club LLC - 732-928-3792**

ztc@earthlink.net - In cooperation with

Dunwoodie Travel - 914-969-4200 - alesia@dunwoodietravel.com

Scope Travel Inc. - 973 378 8998 - scope@scopetravel.com

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
У США

та

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
В АМЕРИЦІ

запрошують шановне громадянство на

**ВІДЗНАЧЕННЯ 110-ої РІЧНИЦІ
3 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГРИГОРІЯ КОСТЮКА**

ПРОГРАМА

Відкриття Альберт Кіпа, президент УВАН у США

„ПОСМЕРТНА СЛАВА ГРИГОРІЯ КОСТЮКА“
Марта Тарнавська, УВАН у США

„ГРИГОРІЙ КОСТЮК, ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ І ДЕТАЛІ
ПЕРЕДАЧІ АРХІВУ ВИННИЧЕНКА“
Лариса Залеська Онишкевич, НТШ-А

«ГРИГОРІЙ КОСТЮК І ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ:
„...НА СТАРОСТІ ЛІТ ПОЧИНАЄМО ЛИСТУВАТИСЯ...»
Надія Баштова, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

„МОЯ СПІВПРАЦЯ З Г. О. КОСТЮКОМ НАД ЩОДЕННИКОМ
В. К. ВИННИЧЕНКА: КОРОТКИЙ СПОГАД“
Олександр Мотиль, НТШ-А

„ВИРОСТАТИ В ОКРУЗІ ЛІТЕРАТУРИ І КУЛЬТУРИ: СИН
ПРО БАТЬКА“
Теодор Костюк, УВАН у США

Закриття Григорій Грабович, президент НТШ-А

Програма відбудеться

в суботу, 8 грудня 2012 р. о год. 5-ій пополудні

в будинку УВАН у США

206 West 100th Street, New York, NY 10025

212-222-1866

**Федеральна
Кредитова
Кооператива
СУМА**

**Це найкраще місце для
збереження ваших ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

Увімкніть Мобільний Банкінг!

Де б Ви не знаходились, у будь-який зручний час за допомогою мобільного пристрою і послуги «Мобільний банкінг» від Кредитівки СУМА контролюйте стан своїх рахунків найзручнішим для Вас способом: через Мобільний Вебсайт,

SMS-Банкінг або Мобільні Програми:

МОБІЛЬНИЙ ВЕБСАЙТ

З мобільного пристрою відвідайте <https://www.airteller.com/sumafcu>, щоб отримати доступ до свого рахунку через Інтернет: інформацію про баланс та транзакції, заплатити рахунки через систему Bill Pay, оплатити позики (включно з кредитною картою SUMA VISA) та перераховувати гроші між рахунками.*

*Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг - <https://www.netteller.com/sumafcu> - та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings.

SMS-БАНКІНГ

Надсилайте SMS на короткий номер 89549 для швидкого отримання інформації про баланс та транзакції на своїх рахунках. Це найшвидший спосіб отримати відповідь на запит про стан свого рахунку.*

* Опис команд-запитів та підключення до послуги знаходяться за адресою <https://www.netteller.com/sumafcu>; зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Text Mobile Settings.

МОБІЛЬНІ ПРОГРАМИ

Завантажте безкоштовну програму SUMA FCU для iPhone® або Android™.

Інтуїтивна навігація надає швидкий, розширений та адаптований до Вашого пристрою мобільний доступ.*
* Мобільна програма доступна тільки вже зареєстрованим користувачам Інтернет Банкінгу. Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг - <https://www.netteller.com/sumafcu> - та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings. Послуга Bill Pay доступна у мобільній програмі тільки попередньо зареєстрованим користувачам Bill Pay через Інтернет Банкінг.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордді

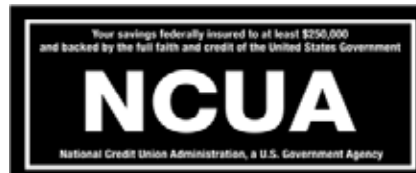
39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

Looking for your first home?

Ask about our first time home buyer program:

10% down

no PMI

3.95%*

25 year fixed rate

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org

Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

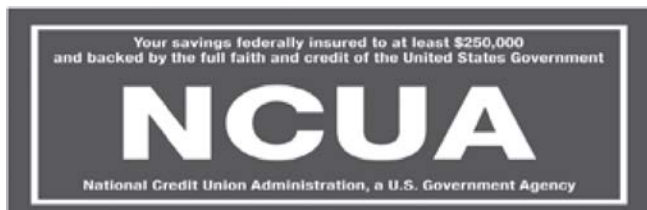
Conveniently located branches:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636

UNIONDALE: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097

ASTORIA: 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458

LINDENHURST: 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

*10% down-payment required; 1-4 family owner occupied first home; no points; no Private Mortgage Insurance required; no prepayment penalties; 300 payments; \$5.25 cost per \$1,000.00 borrowed for 25 year term period. Interest rate may change at any time without prior notice.

*Plast Stanytsia Newark
cordially invites you to*

*the first
DEBUTANTE BALL
of the season!*

Saturday, January 26, 2013

Grand Ballroom at Hanover Marriott
1401 Route 10 East, Whippany, NJ 07981

Cocktails 6:00 p.m.
Presentation of Debutantes 7:30 p.m.
Zabava 8:30 p.m. to 1:00 a.m.

Dinner and Zabava - \$125.00 per person
(Advance ticket sales only, deadline is January 12, 2013)

Ticket information and purchase

Natalia K. Bilash
31 Rosedale Avenue, Millburn, NJ 07041
Tel.: 973-809-7580; email: nkbilash@gmail.com

Zabava - Advanced or at the door sales
YOUTH (up to age 25) - \$30.00; ADULTS (over 25) \$50.00

Music by Orchestra TEMPO & DJ, Matej Liteplo

Hotel Room Reservation: 800-228-9290 or 973-538-8811
PLAST room block rate \$105 (code:PLA)

*Христинка Бах
Адріян Галаревич*

*Уляна Білаш
Марко Завадівський*

*Стефція Биткан
Андрій В. Стасюк*

*Лярыса Іваськів
Стефан Палилик*

*Христина Камінська
Дамян Козак*

*Христя Н. Ленчур
Лесик Горлов*

*Катя О. Ленчур
Марко Гнатейко*

*Діяна К. Мочула
Стефко Максимович*

*Мар'яна Недошитко
Олександр Бучак*

*Елена А. Одуляк
Адріян Вовк*

*Надя Олесницька
Роман Хомин*

*Зоряна Решетняк
Петро Шепель*

*Катя Чарторійська
Лука Івасиків*

*Андрія Яблонська
Іанер Нолан*

Прес-фонд „Свободи“: жовтень

Amount	Name	City
\$135.00	Ivan Zakowrotny	Oxford, CT
\$120.00	Mike Mackin	San Diego, CA
\$100.00	Warwara and Alexander Kornienko	Mount Laurel, NJ
\$50.00	Nadija Chojnacka	Oak Forest, IL
	Roman and Zirka Voronka	Maplewood, NJ
\$35.00	George Kiebuzinski	Gaithersburg, MD
\$30.00	George Krywolap	Gatonville, MD
\$25.00	Anastasia Bezubiak	North Fort Myers, FL
	Ihor Bilynsky	Philadelphia, PA
	Roman Bohonowych	Kerhonkson, NY
	Yurij Hanas	Ancaster, ON
	Myroslawa Nalywajko	North Port, FL
\$22.50	Michael Savaryn	Edmonton, AB
\$20.00	Michael Fesch	Tucson, AZ
	Alexander Kalinowski	Fredericksburg, VA
	Zorianna Klufas	Highland Park, NJ
	Anatole Kryworuchko	Ottawa, ON
	Myron Kulas	La Grange, IL
	Oksana and Bohdan Kuzyszyn	Fords, NJ
	Orysia Laba	Middle Village, NY

	George Musij	Etobicoke, ON
\$15.00	Anna Bcyar	Saddle River, NY
	Maria Onojewa	Minneapolis, MN
	Lubomyr and Maria Iwaskiw	Venice, FL
	Natalia Klapischak	Long Valley, NJ
	Stephania Rudyk	Long Island City, NY
	Wolodymyr Ryndycz	Philadelphia, PA
	Maria Woloszczuk	Warren, MI
\$10.00	Wasył Bilan	Rochester, NY
	Katherine Buchynsky	Southport, NC
	Alexandra Florchuk	Warren, MI
	Alexandra Huculak	Baltimore, MD
	Roman Jaremczuk	New York, NY
	Mykola Kasian	Melrose Park, PA
	Mary Kramarenko	East Windsor, NJ
	Walter Kulchycky	Lorain, OH
	Marta and George Kuzmowycz	North Scituate, RI
	Wasył Laszeniuk	Somerset, NJ
	Yaroslav Lehyj	Amherstburg, ON
	Ihor Martynuk	Kent, WA
	Nicholas Sluk	Sloan, NY
	Irena Stercho	Pottstown, PA

	Jaroslawa Williams	St. Louis, MO
	Oksana Wolchuk	Cherry Hill, NJ
\$5.00	John Baranyk	Johnson City, NY
	Irena Burka	Dresher, PA
	Eugenia Hromnycky	Minneapolis, MN
	Wolodymyr Lazor	Chicago, IL
	Maria Mnischenko	Union, NJ
	Ostap Prybyla	Syracuse, NY
	Vera Rowenko	North Port, FL
	Dmytro and Oksana Sich	Alfred Station, NY
	Parania Sozanski	Pickering, ON
	Dmytro Tymuk	Baltimore, MD
	Wasył Wihak	Utica, NY

TOTAL: \$1,147.50

Щиро дякуємо всім жертводавцям!

Прес-фонд „Свободи“ існує виключно для підтримки нашої газети.

НОВИНИ НАУКИ

Українські вчені досліджують українську мову у Росії

Денис Чернієнко

УФА, Російська федерація. – 20-26 жовтня у Башкортостані відбулась спільна наукова експедиція Інституту української мови Національної академії наук України і Наукового центру слов'янських мов і культур Уфимської філії Московського державного гуманітарного університету ім. Михайла Шолохова. У складі експедиції було п'ять наукових співробітників (дві особи з Києва, три – з Уфи) – філологи-мовознавці, діалектологи, історики.

Така діяльність стала можливою завдяки угоді про подальшу співпрацю за підсумками Міжнародної наукової конференції „Башкортостан – Україна: наука, освіта і культура у роки Другої світової війни“ (до 70-річчя евакуації Академії наук УРСР у Башкирію у 1941-1943 роках), що відбулася в Уфі у вересні 2011 року. Тоді Уфу відвідала авторитетна делегація у складі Надзвичайного і Повноважного Посла України у Росії Володимира Єльченка, першого віце-президента Національної Академії Наук України Анатолія Загороднього, директорів декількох провідних науково-дослідних інститутів. У тому числі гостем Уфи був доктор філологічних наук, директор Інституту української мови НАН України Павло Гриценко, який після відвідування стародавнього українського села Іваненково порушив питання про необхідність системного діалектологічного вивчення місцевого українського населення.

Також вагомою і своєчасною допомогою у цьому напрямку стало підписання Угоди про наукове та гуманітарне співробітництво між

НАН України і Академією наук Республіки Башкортостан в Києві у березні цього року.

Українські колеги відзначили, що за радянських часів спільна робота проходила ще більш-менш регулярно переважно у регіонах на українсько-російському порубіжжі, то за часів новітньої історії незалежної України – це перший експедиційний виїзд вчених-мовознавців НАН України до Росії, що можна вважати справжньою науковою і навіть історичною подією, яка потребує обов'язкового закріплення і продовження на майбутнє.

Варто зазначити, що активне наукове вивчення історії і культури українців південноуральського регіону ведеться у Башкортостані групою дослідників під керівництвом відомого російського етнографа Володимира Бабенка вже протягом тривалого часу. Але для започаткування мовознавчих, діалектологічних досліджень ще бракує як фахівців, так і відповідних методик. Саме таку допомогу надали українські вчені, які на практиці показали своїм уфимським колегам деякі особливості польової роботи, передали свій досвід, обговорили важливі організаційні проблеми.

Об'єктами дослідження стали два стародавні українських села Башкирії – Золотоношка Стерлітамакського району (переселенці 1903 року з Полтавщини, нині – місто Золотоноша Черкаської області) і Степанівка Аургазінського району (переселенці 1888 року з відповідного села на Сумщині). У цих селах населення українського походження досі складає значну більшість, тут у родині і навіть у повсякден-

ному житті чути рідну батьківську мову, зберігаються унікальні речі матеріальної культури. У Золотоношці у сільському будинку культури діє республіканський історико-культурний центр та музей народного побуту, у загальноосвітніх школах обох сіл ще з 1990-их років є класи з вивченням української мови, є колективи художньої самодіяльності.

Головною метою експедиції було вивчення стану мови серед українського населення тих сіл, які були засновані селянами-переселенцями ще на межі XIX-XX ст. Також увагу було звернено на особливості традиційного і сучасного побуту, яскраві етнографічні риси життя нащадків перших поселенців.

Дослідників цікавило, по-перше, як змінюється мова під впливом іншоетнічного оточення, культурних традицій та мовних практик сусідніх народів, оскільки всі населені пункти обрані для обстеження є багатонаціональними, в них разом з українцями мешкають росіяни, башкири, татари, чуваші та представники інших народів.

По-друге, важливо зафіксувати, як сьогодні відрізняється мова нащадків українських переселенців у Башкортостані від мови, яка панує на їхній батьківщині – Черкащині та Сумщині.

По-третє, інтерес представляє порівняння мови українців різних районів Башкортостану. По-четверте, треба порівняти сучасні матеріали з тими, які були зібрані українськими вченими у 1940-их роках під час перебування в евакуації. Немає сумніву, що уважне вивчення унікальних фонозаписів

дасть змогу мовознавцям зробити ще й додаткові глибокі висновки.

Тиждень праці експедиції пройшов у щоденному спілкуванні зі старожилами і мешканцями сіл, які розповідали про історію своїх родин, обставини переїзду предків з України до Башкирії, згадували про національні звичаї та обряди, що десятиліттями зберігаються у рідному селі. У якості інформаторів бралися такі респонденти, які народились у цьому селі, є нащадками переселенців у третьому-п'ятому поколінні і на певному рівні володіють українською мовою.

Для того, щоб зустрітися з гостями з далекої і досі рідної України, інколи у хатах збиралися цілими родинами, діставали з бабусиних скринь і одягали національні костюми. З задоволенням селяни не тільки розповідали про своє складне життя, дуже часто лунали пісні і просто душевні розмови. Багато людей у башкирській глибинці ніколи в житті не були в Україні, але у своєму серці назавжди зберегли любов і щире ставлення до землі предків.

Усі зібрані матеріали у майбутньому увійдуть до книжок, що присвячені ювілеям стародавніх українських сіл – у наступному 2013 році Степанівка святкує 125-річчя, а Золотоношка – 110-річчя з часу заснування.

Робота експедиції досягла своїх основних завдань, але багато цікавого ще залишилось на башкирській землі, тому організатори і учасники планують зробити такі подорожі регулярними.

Денис Чернієнко – кандидат історичних наук, Уфа, Росія

Гарне культурне явище – англomовна антологія української драми

НЮ-ЙОРК. – 13 жовтня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулась презентація англomовної антології д-ра Лариси Онишкевич „An Anthology of Modern Ukrainian Drama“, яка щойно вийшла друком у Торонто у видавництві Канадського Інституту Українських Студій (КІУС). Антологія включає докладну статтю д-ра Л. Онишкевич про модерну українську драму і англomовні переклади 10 українських драм ХХ ст. – творів Лесі Українки, Миколи Куліша (два твори), Івана Кочерги, Людмили Коваленко, Ігоря Костецького, Богдана Бойчука, Валерія Шевчука та інших відомих драматургів. До кожного розділу подано інформацію про автора й аналітичну статтю про дану драму.

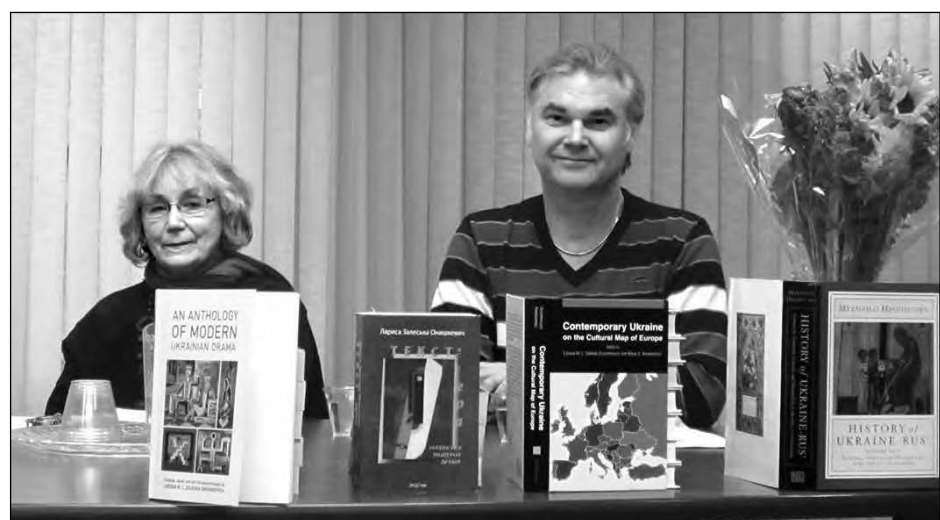
Ця англomовна антологія є паралельним томом до „Антології модерної української драми“, що його д-р Л. Онишкевич опублікувала в цьому ж видавництві у 1998 році. Інші основні наукові праці д-ра Л.Онишкевич про драму були представлені на спеціально при цій нагоді розгорнутій виставці у лекційній залі (виставку приготував Сергій Панько).

Ця презентація була частиною відзначення 120-річчя від дня народження видатного українського драматурга Миколи Куліша (1898-1937). У програмі брав участь д-р Марко Стех – директор видавництва КІУС, літературознавець, режисер, актор. Одночасно з

ним у програмі брала участь відома акторка Лариса Кукрицька: у перебігу програми вони обоє майстерно читали уривки з оригінальних текстів та перекладів двох українських драм, включених до антології.

У першій частині презентації д-р М. Стех розповів про роботу очолюваного ним видавництва, яке діє від 1976 року. Дотепер видавництво КІУС випустило в світ понад 200 видань. Основну частину складають англomовні наукові монографії на україністичні теми, з того великим попитом у читачів користуються, наприклад, випуски „History of Ukraine-Rus“ Михайла Грушевського, яких дотепер вийшло чотири. Крім того, видавництво КІУС випустило в світ багато літератури на теми розселення українців у Канаді, архівні документи і матеріали, зокрема тексти секретних звітів для кремлівських керівників про боротьбу з УПА, – нагадав д-р М. Стех.

Серед мотивів, які спонукали до підготування англomовного збірника українських драм, д-р Л. Онишкевич вказала чотири головні причини: специфіку драми як своєрідного „коронного“ жанру художньої літератури, мале число доступних текстів загальноукраїнських драм, маловідомі драми діаспори, відсутність англomовних перекладів українських драматичних творів, і брак критичних статей та аналітичних досліджень про

Лариса Онишкевич і Марко Стех в НТШ.

українську п'єсу.

Л. Онишкевич зазначила, що під час підготування книги до друку їй довелося присвятити багато уваги пошукам текстів та збиранню інформації про українську драму в Україні і діаспорі. Та разом з теперішньою антологією вона вже здійснила всі свої пляни. Це – „Антологія модерної української драми“ (1998), „Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори“ (1997) та „Текст і гра“ (2009) – статті про українську драму і театр.

Д-р Л.Онишкевич розповіла про свою викладацьку діяльність, коли серед її слухачів було немало осіб неукраїнського походження, і для

таких студентів особливо важливими були англomовні переклади шедеврів української драматургії. За її словами, під час викладання курсу української драми у Ратгерському університеті (Нью-Брансвік, Нью-Джерсі) сильно відчувався брак не тільки перекладів української драми англійською мовою – бракувало навіть взагалі будь-якої української збірки драм. Для американських читачів буде зокрема цікава драматична поема Лесі Українки „У пущі“ (1907), події якої відбуваються в Америці, у штатах Массачусетс і Ровд-Айленд.

В антології є також дві драми

(Закінчення на стор. 17)

ПАНОРАМА ПОДІЙ В УКРАЇНІ

В ПАМ'ЯТЬ ВАЛЕРІЯНА ПОЛІЩУКА

Інна Нагорна

РІВНЕ. – До 115-річчя від дня народження одного з клясиків української літератури Валеріяна Поліщука в Літературному музеї Уласа Самчука відбувся вечір „Благословенний сирій ранку мій“. Було оформлено виставку книг письменника та творів про нього, представлено фотознімки різних років.

Документи з архіву Хмельницької області стосуються громадської діяльності студента Кам'янець-Подільського університету В. Поліщука у першій половині 1920 року. З протоколу загальних зборів студентів університету дізнаємося, що В. Поліщук був у складі студентської делегації до Головного отамана Симона Петлюри, щоб довести до його відома бажання студентства узяти участь в будові держави.

Життя письменника обірвалося 3 листопада 1937 року у сумнозвісному урочищі Сандормох у Карелії, Російської федерації.

ОКСАНА БІЛОЗІР – „БІЛА ЗІРКА УКРАЇНИ“

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Книгу „Біла зірка України. Невигадані історії з життя Оксани Білозір“ презентовано 14 вересня за участю авторки – Заслуженої артистки України співачки Анжеліки Рудницької та Народної артистки України Оксани Білозір. У книзі описані шість поколінь роду О. Білозір. „Якби кожен, хто може писати, створив книгу про свого земляка, то наші діти мали б на кого рівнятися“, – сказала на презентації А. Рудницька.

Обкладинка книжки про Оксану Білозір.

13-РІЧНА ВСЕСВІТНЯ КРАСУНЯ

Станіслав Змієвський

ОДЕСА. – На VII Міжнародному дитячому конкурсі „Маленька міс і маленький містер Всесвіт-2012“, що відбувся 19 вересня в Тбілісі, почесне звання здобула 13-річна одеситка Катерина Кжемановська.

Це вже не перший її успіх. На творчому рахунку дівчинки – перші місця на фестивалях і конкурсах „Сергіївські зорі“, „Сузір'я Мюнхену“, „Співаюча молодь“ у Відні, а також в Одесі, Бразилії, Києві.

Упродовж трьох останніх років українські дівчатка здобували почесні титули „Міні-міс Всесвіт“ у 2010 році в Єгипті, де перемогла 12-річна Ксенія Аксьонова з Запоріжжя, у 2011 році в Туреччині – семирічна Яна Сорока з Тернополя.

Катерина Кжемановська. (Фото: dumskaya.net)

ЗНАЙШЛИ ЗАЛИШКИ МУРУ

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – Під час ремонтних робіт на вулиці Лесі Українки виявлено залишки оборонного муру Низького замку, повідомив науковий співробітник Інституту археології Остап Лазурко. Реставратори планують підняти Вежу пивоварів, яку також знайшли на цій вулиці, де виявлено залишки 10 веж першої лінії фортифікацій Львова.

ПОЛТАВЦІ У ВИШИВАНКАХ

Полтавці у вишиванках (Фото: Юлія Пашковська)

ПОЛТАВА. – 23 вересня тисячі полтавців зібралися в центрі міста у вишитих сорочках. Святовою колоною вони пройшли від Білої Альтанки до Театральної площі, що перед театром ім. Миколи Гоголя в Полтаві. У вишиванках були усі присутні – від маленьких дітей до людей поважного віку.

НА МІСЦІ ПАДІННЯ МЕТЕОРИТУ

Олександр Костирко

РОТМИСТРІВКА, Черкаська область. – Мешканці селища називають свій ставок „Мочар“,

але в науковому світі він відомий як „Ротмістрівський кратер“. Це геологічна пам'ятка природи, що належить до Природно-заповідного фонду України і охороняється державою. Учені стверджують, що 140 млн. років тут впав один з восьми уламків великого метеориту. На відстані 40 кілометрів вони виявили в 1960-их роках ще два подібні кратери в Кіровоградській області і назвали їх „Бовтинським“ та „Зеленогайським“.

Ротмістрівський кратер має діаметр приблизно п'ять кілометрів. Мешканці селища кажуть, що глибина ставка сягає 80 метрів. Став орендують Володимир Тищенко з сином Михайлом.

Зараз це улюблене місце відпочинку мешканців навколишніх сіл та гостей. За невелику плату тут можна ловити рибу, відпочивати на лоні природи.

8 вересня став відвідали студенти Черкаського державного технологічного університету разом з учнями шкіл міста Сміли та Ротмістрівки на чолі з аспірантом Одеського державного екологічного університету Сергієм Конякіним. Вони встановили пам'ятну дошку, на якій розповідається про цей незвичайний ставок.

В НЕБІ – МАЛА АВІАЦІЯ

Сергій Горлицький

ОДЕСА. – 7-9 вересня тисячі мешканців міста, серед яких було особливо багато дітей та підлітків, побували на летовищі „Гідропорт“, де відбувся другий Одеський фестиваль малої авіації. Цього разу тут показували свої повітряні кораблі і майстерність пілотування повітроплавці Польщі, Латвії, Німеччини, Франції, Росії, Чехії, Угорщини й Швейцарії.

На жаль, не було в небі й гордості одеських авіаторів – літака „Фарман-IV“, відтвореного за оригінальними кресленнями 1910 року. Вже третій рік триває тяганина з його реєстрацією, тож „Фарман“ можна було бачити лише на виставці.

На виставці малої авіації в Одесі. (Фото: odessa-life.od.ua)

Товариство Українських Інженерів в Америці
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Український Інститут Америки

Щиро просимо Вас
на традиційне святкування Різдвяної

ЯЛИНКИ

з перекусом, напінками
мистецьку програму
вокальний ансамбль „Нова Українська Хвиля“

в суботу, 8-го грудня, 2012р
(двері відкриті в 7:00 у вечорі, програма починається в 7:30 у вечорі)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Нью Йорк

Вступ: \$40, студенти і емерити \$30
прошу виписувати чеки на "Ukrainian Engineers Society of America"

за інформацією прошу звертатися до: "www.uesa.org" або (347)856-9541

Дослідження української...

(Закінчення зі стор. 11)

ня дослідження батька.

Отримавши дозвіл на опублікування українського варіанту книжки від Канадського Інституту Українських Студій та схвальну оцінку Романа Савицького-мол., В. Грабовський здійснив це видання, чим допоміг даній праці потрапити до рук подвижників національного мистецтва і освіти.

У книзі проаналізовано використання українського фолклору західноєвропейськими, польськими, угорськими, російськими композиторами, вплив українських народних пісень на творчість світових композиторів. В цілому, монографія має чітку архітектоніку.

Високу оцінку даній праці, як навчальному посібникові для вищих навчальних закладів культури і мис-

тецтва, дали рецензенти – професори Марія Загайкевич, Стефанія Павлишин, Олександра Цалай-Якименко та Ігор Мацієвський.

Цей підручник, потрапивши до рук освітян, працівників мистецтва і культури, молоді, стане міцним підґрунтям до утвердження національної самосвідомості серед численних верств сучасного суспільства.

Людмир Філоненко – доктор філософії, завідувач кафедри музикознавства та фортепіяна Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, голова Дрогобицького осередку Наукового Товариства ім. Шевченка (музикологічно-фолклористична комісія).

Уляна Молчко – доцент кафедри музикознавства та фортепіяна Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Різні долі – спільний біль

Під час вшанування пам'яті жертв концтраційних таборів в роки Другої світової війни, яке провело 9 жовтня у Мюнхені Німецько-українське наукове об'єднання ім. проф. Юрія Бойко-Блохина, д-р Дарина Блохин записала спомини про пережите Лідії Укарми-Марцюк, Богдана Шарка, Ярослави Філь, які живуть у Мюнхені.

Л. Укарма-Марцюк, донька сотника Української Галицької Армії Андрія Укарми, уродженця Пермишля, який в Першу світову війну брав участь у боях за Чортків, народилася 1 квітня 1920 року, вже після смерті батька, у поїзді на станції Бартадеміци в Одеській області. Дитинство її пройшло в Борисполі Київської області. Часто її перепитували: „Ви донька сотника Укарми?“ і всіляко допомагали.

Хрещений батько, старшина УГА Сава Буцманюк влаштував її на працю в своєму бюро в Кракові, де Лідія вчилася, здала матуру і поїхала до Берліну на навчання.

Це був 1940 рік. А в 1942 році її арештували за підозрою в підпільній роботі. В берлінській тюрмі пробула пів року. Там було ще сім українок, і вона познайомилася з Оленою Вітик, яка вивчала мистецтво у Берліні. На допит дівчат возили у відділення гестапо в будинок, де тепер розміщене українське консульство. Лідія, коли побувала у консульстві, відразу пригадала, як гестапівці били дівчат і знущалися над ними за те, що вони нібито виховували молодь у націоналістичному дусі.

В лютому 1943 року в'язнів вивезли до жіночого табору Равенсбрюк, де, як тепер відомо, перебували 2,503 українки. Дівчат пострігли. Лідія

сказала, що знає німецьку мову, бо вчилася в Берліні. Завдяки цій розмові українську групу жінок з Берліну віднесли до „бездержавників“, а тому вони потрапили не до загальних бараків, де розміщували росіянок, українок, польок, а до бараків, де були німки, чешки і австрійки. Їм прикріпили гладенькі трикутники без букв, що означало „бездержавниця“, і вивели на будівництво доріг, на важку працю, де їх били, знущалися над ними. Кожного ранку треба було стояти на апелі годинами. Лідія була свідком, як жінку, яка взяла шматок буряка, щоб вгамувати голод, забили до смерті. Так берлінські студентки прожили два роки за нелюдських умов.

Закордонне представництво Української Головної Визвольної Ради почало вимагати звільнення українських політичних в'язнів з концтраційних таборів. Після звільнення українських жінок з табору Равенсбрюк ними почав опікуватися Допомоговий комітет на чолі з Петром Мірчуком. Жінок забрали до табору в Любені, де розмістили в сільській хатині на двоповерхових ліжках.

Хотілося далі вчитися, і дівчина поїхала до Берліну. Вона з подругою сіли до поїзду з написом „Тільки для німців“. До них підсів чоловік в шкі-

ряному пальті і запитав: „Ви говорите українською мовою?“. Він представився як д-р Іван Білінкевич. Коли почув прізвище Укарма, то зразу запитав: „Ви донька Укарми? Він був моїм приятелем на студіях“.

Д-р І. Білінкевич працював головою організації примусових робітників німецького Райху. Він порадив їхати до Мюнхену, де Лідія ще деякий час працювала, готуючи допомогу до Равенсбрюку і Оранієнбургу. Він організував перевезення поїздом великої кількості пакетів з харчами до Мюнхену. Лідія з харчами теж поїхала до Мюнхену і влаштувалася працювати в центрі примусових робітників, знайшла українців і допомагала їм привезеними харчами і одягом.

Після війни Л. Укарма в Парижі організувала групу українців для політичної боротьби за українську ідею незалежності України, заснувала Організацію Українських Жінок (ОУЖ). Але думка про навчання не покидала її, і вона повернулася до Мюнхену, де почала вивчати медицину. Згодом Л. Укарма зустріла свого майбутнього чоловік Зиновія Марцюка, колишнього фінансового референта Організації Українських Націоналістів, і одружилися з ним. Народилося троє дівчаток, яких вона виховала національно свідомими українками.

Б. Шарко народився 31 жовтня 1920 року в Станіславській області в священничій родині. Закінчив українську гімназію в Станіславо-ві. Від 1939 року вчився у Львові, а в липні 1944 року вступив до Дивізії „Галичина“ перекладачем з німецької мови.

У 1945 році Б. Шарко розпочав студії в Українському Вільному Університеті, які закінчив з науковим ступенем магістра економіки. Від 1980 року став головою Братства Дивізійників в Німеччині, з осідком у Мюнхені. Займався музикою, співом і об'їздив з концертами майже всю Європу, давав концерт у Римі перед Патріярхом Йосипом Сліпим.

Я. Філь народилася в січні 1925 року в Любачеві Львівської області, де закінчила лише чотири класи польської гімназії, бо українська школа була приватною, а платити за навчання не було грошей. У 1942 році закінчила шестимісячні курси вчителів у Львові і зголосилася на радіонадавчі курси „Юнацтва ОУН“, але не закінчила, бо наблизився фронт, треба було переховуватися.

В 1945 році Я. Філь стала провідницею надрайонового Українського Червоного Хреста. В травні 1945

року провідник Орлан („Стяг“) скликав у лісі конференцію, щоб розповісти про дальші дії. Після цього Я. Філь перейшла на Лемківщину, де була мережа ОУН біля Болигорода, і стала заступницею провідниці УЧХ Ірини Стимочко.

Провідник Степан Голяш взяв дівчину в кривку, де з нею була дівчина Надя Партикович („Ема“). В кривці пережили зиму. Підпільна організація поділилася на малі групи. Мали зв'язки з генералом Романом Шухевичем, який допомагав, чим міг. Я. Філь в 1947 році допомагала друкувати різні документи С. Голяшеві. Р. Шухевич дав вказівку переходити на Захід через Польщу, Чехословаччину і далі до Німеччини. Перейшли кордон в 1948 році і опинилися в Авгсбурзі, де потрапили у табір біженців. В тому ж році вона поступила до УВУ, де ректором був проф. Іван Мірчук, але студій не закінчила, бо мусила виховувати трьох дітей.

Я. Філь і тепер охоче допомагає в Церкві, виховує молодих людей, нагадує їм, хто вони є і якими повинні бути, щоб Україна була їм рідною Батьківщиною. На конференції йшла мова також про Дмитра та Раїсу Савченків, батьків доцента Ольги Будугай з Переяслав-Хмельницького університету ім. Григорія Сковороди.

Р. Савченко 18-річною дівчиною, яка щойно закінчила перший курс фізико-математичного факультету Гуляйпільського вчительського інституту, насильно була вивезена на примусові роботи до Німеччини. У травні 1943 року вона посивіла, коли їх везли в страшному вагоні, в яких і худобу не перевозять.

Д. Савченка забрали на примусові роботи в 1942 році до Німеччини, де ув'язнили в концтаборі Нідергаген біля Вевельбургу. Замість імені він отримав число 133. Від каторжної праці він був ледь живий. Потім його перевезли до табору смерті Бухенвальд в Тюрингії, де лопатою і кайлом він копав котловани для фундаменту цехів. Після жорстокого побиття Д. Савченко працював у філії Бухенвальду – таборі „Дора“, де виготовляли надсекретні ракети, на які Гітлер покладав великі надії. Це був табір смерті, де каторжники не бачили денного світла.

У квітні 1945 року всіх жінок і чоловіків погнали углиб Німеччини. Хто не міг іти, того розстрілювали. В'язні йшли понад тиждень. Багато загинуло від голоду і куль наглядців. 3 травня 1945 року колона в'язнів дісталася на північ Німеччини, де сторожа покинула в'язнів, бо мала рятувати власне життя.

Гарне культурне...

(Закінчення зі стор. 15)

М. Куліша („Народній Малахій“ і „Патетична соната“), „Пророк“ Володимира Винниченка, „Майстри часу“ Івана Кочерги, „Плянета Сперанта“ Олексія Коломийця і „Птахи з невидимого острова“ Валерія Шевчука.

Окремий інтерес складають українські твори драматургів діаспори. Серед них д-р Л.Онишкевич давала характеристику творам Ігоря Костецького („Дійство про велику людину“), Людмили Коваленко („Героїня помирає в першій акті“), Богдана Бойчука („Голод-1933“).

На прикладі останньої з названих п'єс д-р Л. Онишкевич торкнулася проблем перекладу української драми англійською мовою (цей прекрасний переклад здійснила англійська поетка Віра Річ, у співпраці з автором). Переклад інших п'єс, включених до антології, виконали д-р Юрій і Мойра Луцькі, Іван Праско (дві п'єси: М. Куліша й І. Костецького), Антоні Вікслей, Л. Онишкевич та її колишні студенти: Роксоляна Стойко-Лозинська, Христіна Ощудляк-Ставніча, Чарльз Стех та Дон Бойчук.

В основній частині програми д-р Л. Онишкевич зосередилася на особливостях драми М. Куліша „Патетична соната“. Архітектоніка і структура цього твору запозичена з музикальної структури однойменного музичного твору Людвіга ван Бетговена. І це не випадково. За словами Л. Онишкевич, 135 років до появи п'єси М. Куліша на музичну творчість Л. Бетго-

вена мали вплив українські мотиви, які композитор сприймав у Відні під час оркестрових імпрез заходами дипломата російської імперії – Кирила Розумовського з його українським хором та струнним квартетом. Як наголосила д-р Л. Онишкевич, під час написання драми „Патетична соната“ М. Куліш своєрідно замкнув коло взаємозапозичень. У п'єсі М. Куліша як тло використано події в Україні 1917-1921 років, трагічні сторінки боротьби українського народу за національну незалежність. Зрозуміло, що в підрадянській Україні „Патетична соната“ була під забороною, окремі вистави мали місце в Москві та Ленінграді лише на початку 1930-их років.

Режисура презентації книжки д-ра Л. Онишкевич справила велике враження на присутніх: у широко закроєну доповідь органічно впліталися звукозаписи фрагментів „Патетичної сонати“ Л. Бетговена, науковий виклад матеріалу чергувався з майстерними сценічними рецитаціями – раз українською, раз англійською мовами – у виконанні Л. Кукрицької та М. Стеха. Вони обоє дуже зворушливо читали обома мовами уривки з „Патетичної сонати“ М. Куліша і з „Голоду-1933“ Б. Бойчука. Читання „Голоду“ було присвячене 80-літтю Голодомору.

„An Anthology of Modern Ukrainian Drama“ має 522 стор. і коштує 39.95 дол. (у видавництві www.ciuspress.com). Ця антологія може бути дуже гарним дарунком студентам та читачам, зацікавленим українською літературою.

Пресова група НТШ-А

		LVIV EXPRESS	
		PARCEL SERVICES	
1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717			
Linden, New Jersey 07036			
PACKAGES TO UKRAINE			
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA			
	МОРЕМ		ЛІТАКОМ
мінімум 10 фунтів		2-3 тижні мін. 10 фунтів	
		ДОЛЯРИ	
Пересилка і доставка			
		ЕЛЕКТРОНІКА	
220 V			
15 років в бізнесі чесною і добросовісною працею.			
Полагоджуємо митні справи.			
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.			
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.			
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.			
Пересилка пакочок через UPS для клієнтів з інших штатів.			
Call Toll Free 1-800-965-7262			

Сумуємо, пам'ятаємо, молимося...

З глибоким сумом сприйняли у Львові звістку про смерть світлої пам'яті Любомири Мичковської, членкині 33-го Відділу Союзу Українок Америки. Її у Львові багато людей знало – як палку й жертвну патріотку України, яка волею долі проживала в Америці, у Клівленді, але всім серцем тягнулася до України і майже кожні два роки відвідувала її.

Не мала у Львові родини, але мала широке коло знайомих і приятелів, яке щораз зростало. Всіх приваблювали її інтелігентність, делікатність і скромність, доброзичливе ставлення до людей. Але найбільше подиву й захоплення викликала її надзвичайна любов до України. Цікавилася всіма сторонами нашого життя, а також нашої історії. Багато знала і невпинно розширювала свої знання, завжди прагнула більше побачити, якнайбільше довідатися.

Об'їздила всю Україну. Відвідувала різні громадські заходи й імпрези, патріотичні й релігійні інституції, місця захоронення славних синів і дочок України, театри й музеї і т. п. І всюди старалася внести свою лепту в добрі справи й починання. Її щедрість і жертвність зворушливі й незабутні. Завжди привозила пожертви на різні конкретні справи та скрупульозно зазначала, від кого ці пожертви.

Це робила і у Львові, і в Чернівцях, куди їздила до родини покійного чоловіка, і в Києві, де познайомилася з видатними особистостями та поважними інституціями.

Пам'ятаємо, як втішилася вона, коли в 2000 році у Києві редакційна колегія на чолі з Іваном Дзюбою започаткувала видання „Енциклопедії сучасної України“ (ЕСУ). Л. Мичковська відвідала цю редакцію в Києві і передплатила 20 комплектів енциклопедії для різних інституцій, яким придасться це у культурно-просвітницькій праці. Зокрема зробила це для Львівської Ліги Українських Жінок та львівської гімназії „Відродження“. З приємністю, беру-

чи в руки том ЕСУ, читаємо таку вклейку: „Шановний читачу! Цей том „Енциклопедії сучасної України“ придбаний для твоєї бібліотеки Любов'ю-Анною Мичковською, яка мешкає в США і дбає про те, аби правдива інформація про історію та сучасність України стала відомою тобі. Редакція ЕСУ“.

А скільки добрих справ колишніх дивізійників вона підтримувала! Робила це з особливим респектом в пам'ять свого чоловіка – колишнього дивізійника. Неодноразово робила пожертви для львівської Школи ч. 34, у якій діють три кімнати-музеї: музей дивізії „Галичина“, музей о. Маркіяна Шашкевича і музей Митрополита Андрея Шептицького.

З цікавістю знайомилася з працею Інституту Історії Церкви, який досліджував життя Української Греко-Католицької Церкви у підпіллі, і зразу ж зробила свій даток для Інституту. Так само дала пожертву для Українського Католицького Університету. Робила пожертви і на реставрацію собору св. Юра у Львові, і на побудову Патріяршого собору в Києві, і на побудову у Львові пам'ятника Митрополитові Андрееві (який, маємо надію, таки постане у Львові).

Ми, нижче підписані, особливо вдячні Любі за те, що знаючи, які проблеми має Лідія Купчик з виданням своїх книг про видатних осіб УГКЦ та України взагалі, в міру можливості теж допомагала. Словом, постать покійної і вся її діяльність є чудовою ілюстрацією великої любові до України, самовідданої жертвності та правдивого патріотизму української жінки.

Ми цього ніколи не забудемо, шануємо її пам'ять, молимося за її світлу душу та просимо в Господа Бога, щоб і надалі давав Україні таких відданих дочок і синів.

Лідія Купчик,
Ева Щирбан,
Звенислава Карп'як,

Львівська Ліга Українських Жінок

У світлу пам'ять Анни Бобер

16 червня відійшла у вічність, на 86-му році життя, прекрасна людина, турботлива мама і бабуся, завжди усміхнена і привітна Анна Бобер. Вона народилася на Жовківщині, Львівська область, в сім'ї доброго господаря.

Зростала красунею. Сім'я зазнала тиску від польської, російської і німецької влади. Втікаючи від усіх окупацій, в 1944 році сім'я опинилася в німецькому таборі переміщених осіб, де Анна зустріла Михайла, одружилася з ним, народила сина Богдана.

В 1949 році вся сім'я переїхала до США. Нелегкими були перші роки у „вільному світі“. Довелось тяжко і багато працювати, жити ощадливо. Пролетіли роки. Виросли онуки. А. Бобер любила і поважала. Вона була дуже доброю до людей. На кожне Різдво пекла сотні рогаліків та медяників і роздавала їх своїм друзям та сусідам. Теплом свого серця вона пригортала та зігрівала всіх довкола.

Св. п. Анна Бобер

Нехай їй буде світла пам'ять і Царство Небесне!

Люба та Богдан Бобери

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

Certificate & IRA Special

Спеціальні вищі відсотки на Сертифікати та Пенсійні Рахунки

2.00%*APY | 5 yr. term

0.55%*APY | 9 mo. term

*APY=Annual Percentage Yield. \$500 minimum opening deposit. UFCU reserves the right to discontinue or modify this offer at any time. Rates subject to change without notice, however the interest rate and APY are fixed for Certificates and IRA Certificates and will be in effect for the term of the account. Penalties for early withdrawal. Fees could reduce earnings in the account. The APY is based on an assumption that interest/dividends will remain on deposit until maturity. To open an account, you're required to establish membership by opening a Share Savings Account with a required \$50 minimum deposit.

Effective 9/25/12

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

www.rufcu.org
877-968-7828

MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980
BRANCH OFFICES | ALBANY, NY 518.266.0791 | SACRAMENTO, CA 916.721.1188 | SYRACUSE, NY 315.471.4074 | BOSTON, MA 781.493.6733 | PORTLAND, OR 503.774.1444

Federally insured by NCUA
EQUAL HOUSING LENDER

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ УПС
„Ті, що греблі рвуть“
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього
відійшла на Вічну Ватру в неділю, 4 листопада 2012 року
довголітня членка куреня

**св. п.
пл. сен.**

Марія Комісар-Равич

народжена 29 жовтня 1906 року.

Пластову присягу склала 29 жовтня 1921 року.

Навчалася в гімназії Сестер Василіянок.

Належала до 2-го куреня УПЮ ім. Марти Борецької.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Провід Куреня
„Ті, що греблі рвуть“

У глибокому смутку повідомляємо, що вночі,
25 листопада 2012 року в „Українському селі“,
Somerset, NJ, на 94-му році життя відійшла у вічність

світлої пам'яті незабутня паніматка Олександра Селепина (дівооче прізвище Сегейда),

народжена в селі Городині на Волині 18 травня 1919 року. Покій-
на була головою Головної управи Сестрицтва св. Ольги при Укра-
їнській Православній Церкві в США. Завдяки її працьовитості була
видана українською і англійською мовами „Українська енциклопедія
для молоді“.

Парастас відслужено в середу в похоронному заведенні місцево-
го погребника Hagan Chamberlain в Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі.

Похоронна відправа відслужена в четвер 29 листопада в Україн-
ській православної церкві-пам'ятнику св. Андрія Першоозваного в
С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Тлінні останки поховані на місцевому українському православно-
му цвинтарі.

У глибокому смутку залишилися племінниця Тамара з родиною.

Вічна їй пам'ять!

В четверту безмежно болючу річницю
відходу у Божу вічність
(2 грудня 2008 р.)
нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька, Дідуся, Швагра і Вуйка

св. п. ПЕТРА ВОЗНЯКА

буде відправлена

Поминальна Свята Літургія

в суботу, 1 грудня 2012 р.

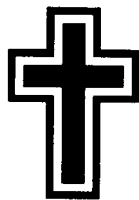
в Українській католицькій церкві

св. свцм. Йосафата в Трентоні, Н.Дж.

Просимо про молитви за вічний спокій Його душі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

дружина	- Катерина
донька	- Дарія з мужем Михайлом і дітьми Тарасом і Андрієм
сини	- Йосиф з дружиною Олею - Богдан з дружиною Марійкою і дітьми Стефком і Лярисою

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і громадою, що в неділю, 4 листопада 2012 року,
приймавши Найсвятіші Тайни, відійшла у вічність
в Торонто, Канада

св. п.

Марія Комісар-Равич

з дому Процик

магістер фармації

народжена 14 жовтня 1906 року в Розгірчу, повіт Стрий, донька
о. Теодора Процика і Марії з Гегейчуків.

Була активна в Пласті від 1921 року та в студентській організації
„Чорноморе“ в Познані. Була членом Українського Лікарського
Товариства в Канаді, Ліги Католицьких Жінок Канади та інших
громадських і професійних організацій.

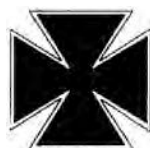
Залічені у глибокому смутку:

брат	- Володимир Процик
братанка	- Мотря Процик з мужем Григорієм і дітьми Стефаном, Галиною і Петрусем
сестрінок	- Юліян Барановський з дружиною Марусею і дітьми Лесею, Лідою, Ребекою і Андрієм з родинами
сестрінки	- Дарія Еліяшевська з мужем Ігорем і донькою Уляною та сином Андрієм з родинами - Оленка Романків з синами Ростиком і Юрком
сестрінок	- Богдан Банах з дружиною Танею і доньками Оксаною і Лесею і родиною
кузинка	- Дарія Цибульська з мужем Михайлом і родиною
кузини	- д-р Богдан Медвідський - д-р Володимир Медвідський з дружиною Світляною і родиною

Панахида була відправлена 8 листопада 2012 року в похоронному
заведенні Cardinal, 92 Annette St., Toronto, Ont., Canada.

Похоронні Відправи відслужено 9 листопада 2012 року в Церкві
св. Миколая при 2 Bellwoods Ave., Toronto, Ont., а опісля на цвинтарі
Park Lawn, Toronto, Ont., Canada.

Вічна їй пам'ять!

Товариство кол. Вояків 1-ої УД УНА
у Філядельфії ділиться з побратимами
і громадою сумною вісткою, що
в понеділок, 12 листопада 2012 року
несподівано відійшов у вічність,
проживши 91 літ, наш побратим

св.п.

д-р Іван Святослав Коропецький

народжений 24 червня 1921 року в Струпкові, Івано-Франківська
область, Галичина.

Колишній підпоручник Дивізії „Галичина“, командир 7-ої сотні,
29-го полку Дивізії.

Освіта: народна школа в Самборі, українська державна гімназія в
Станіславові,

Матура у травні 1939 року.

Університет: Friedrich-Alexander Univ., Erlangen, Germany, Diplom-
Volkswirt 1950; УВУ, Мюнхен, доктор економіки, 1951; New York
University, NY, School of Business Adm., MBA 1957; Columbia University,
Ph.D (Economics) 1964; Академік, Національна Академія Наук Украї-
ни, Київ.

Діяльність: Дійсний член УВАН, НТШ-А, співробітник Гарвардсько-
го Інституту Українських Студій, Інституту Економіки, НАН України
зачинив та був президентом Міжнародної Української Економічної
Асоціації.

Праця: банк у Ньюарку, 1953-57; senior economist, State of New York,
1957-59

Lecturer: City College, NY, Adelphi University, Notre Dame Univ.,
research associate, Columbia University 1960-64;

Professor: Temple University, 1964-69

Публікації, українською та англійською мовами: автор 7 книжок,
редактор 6 збірників та 2 журналів, автор біля 140 наукових, публі-
цистичних та інших статей.

Член перших двох Крайових Управ Братства код. Вояків 1-ої УД
УНА в США

В суботу, 17 листопада 2012 року, була відправлена Служба Божа
і Панахида в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па.
Участь з прапором взяли кол. вояки 1-ої УД УНА. Відтак покійний був
похований на дивізійній секції на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині пані д-р Наталії, синові Романові та доньці Софії з родинами,
складають щирісердечні вислови співчуття

кол. Вояки 1-ої УД УНА у Філядельфії.

Різдвяні вітання 2012/2013

Дорогі читачі!

Привітайте Ваших рідних, друзів та приятелів з Різдвом Христовим і Новим Роком.

Дати святочних видань:

	<u>Новий стиль</u>	<u>Старий стиль</u>
„Свобода“	14 грудня	21 грудня 2012

Спеціальні ціни на поздоровлення:

1/16 стор.	30 дол.
1/8 стор.	50 дол.
1/4 стор.	100 дол.
1/2 стор.	200 дол.
ціла стор.	400 дол.

Приймаємо оголошення до 6 грудня 2012 р. – на новий стиль і до 13 грудня – на старий стиль.

У справі оголошень просимо телефонувати

(973) 292-9800, ext. 3040

Fax: (973) 644-9510

E-mail: adukr@optonline.net

Чеки виписувати:

„Svoboda“

2200 Route 10, P.O. Box 280,

Parsippany, NJ 07054.

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: (212) 473-3550

ЮРІЙ Б. КОРДУБА

Адвокат

Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law

Ward Witty Drive, P.O. Box 249, Montville, NJ 07045

Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. дні праці збільшаться в грудні. Тел. 646-763-0045.

Куплю картини старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.

Тел.: 312-206-8476

Михайло

Друкарня

COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

LYTWIN & LYTWIN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами

на цвинтарі в С. Бавнд Бруку

і перенесенням тлінних останків

з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Виграйте \$1000 на Веселі Свята

Використайте свою VISA® debit картку Самопомочі

принайменше 5 разів у листопаді й грудні 2012 р. будете автоматично учасниками лотереї, щоб виграти \$1000.

Лотерея буде розіграна 8 січня 2013 р.

Selfreliance
VISA® Debit

Enjoy our Surcharge-free Networks

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C.N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Потрібний чековий рахунок. Зайдіть до якого небусть бюро Кредитівки "Самопоміч", щоб вписатися у членство і відкрити рахунок. Мінімальний початковий вклад на чековий рахунок - \$50. Для доступу онлайн потрібна реєстрація і можуть бути додаткові кошти. Працівники і їх родини не кваліфікують. Стосуються всі вимоги подані у Truth in Savings Disclosure і Fee Schedule. Пропозиція чинна 1 листопада - 31 грудня 2012 р. і може бути скасована без попереднього повідомлення. Лотерея буде розіграна 8 січня 2013 р. Переможець буде повідомлений телефононо й отримає 1099MISC і мусить погодитися бути сфотографованим для використання у рекламах. За найновішою інформацією телефонуйте на № 888-222-8571.

Full Financial Services

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Реклама – ключ до успішного бізнесу!